

ANUL LXXXI

Nr. 5

5-11 februarie

1992

BUCUREȘTI

Flacăra

SĂPTĂMÎNAL DE OPINIE, POLITIC, SOCIAL ȘI CULTURAL • ÎNFIINȚAT ÎN 1911

ALEGERILE LOCALE — CU STOMACUL, CU PICIOARELE, CU MINTEA?

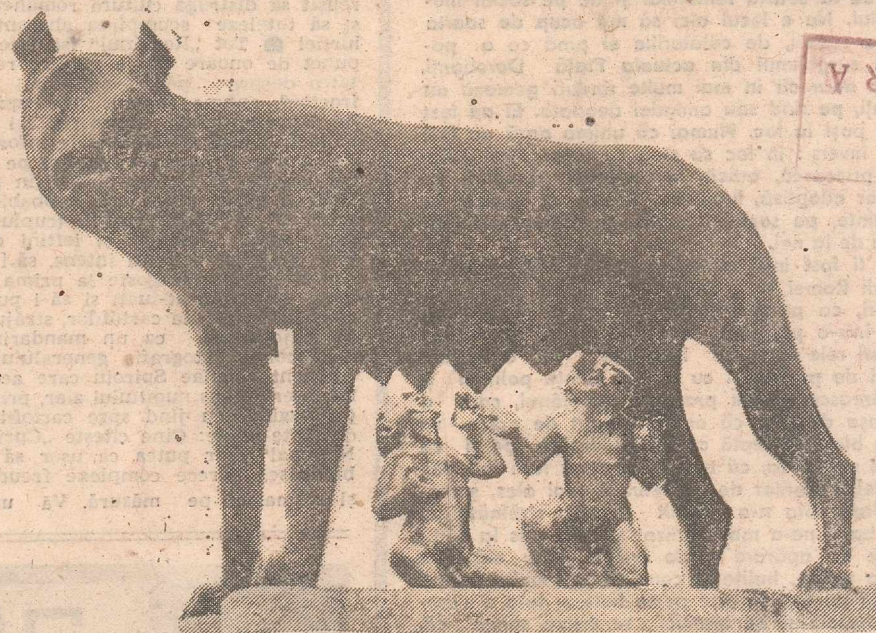
pag. 5

Ultimul cartus al lui SERGIU NICOLAESCU

pag. 9

Cu cine semnăm tratatul DE BUNĂ VECINĂTATE?

pag. 10

Romulus și Remus și-au întors fața de la noi

pag. 2

LEGEA INVENȚIILOR

și

principalul

ei

inventator

pag. 6

VOM RECUPERA 45 DE ANI DE ABSTINENȚĂ SEXUALĂ!

pag. 3

SPIONI PE BOLTA CEREASCĂ

pag. 10

INDICATIVUL "Trupele cubaneze"

pag. 5

ROMULUS ȘI REMUS ȘI-AU ÎNTORS FATA DE LA NOI

Printre larii românilor, Romulus și Remus se numără cu siguranță, fiindcă întemeietorii cetății eterne cată să fie genii protectoare ale tuturor latinilor, oriunde s-ar afla ei. Ca semn al frăției întru origine, italienii ne-au dăruit statuia lupoacei cu cei doi gemeni. Și astfel, Romulus și Remus au putut veghea la soarta românilor și de pe soclul monumentului. Nu e locul aici să mă ocup de soarta vitregă a statuii, de călătoriile ei până ce a pososit în surghiunul din actuala Piață Dorobanți. Amintesc doar că în mai multe rânduri gemenii au fost furajați, pe rind sau amândoi deodată. Ei au fost găsiți și puși la loc. Numai că ultima oară au fost montați invers : în loc să stea cu fața către vizitator, să privească, adică, în aceeași direcție cu mama lor adoptivă, lupoacea, ei stau cu spatele. Cu alte cuvinte, pe soclu, Romulus și Remus și-au întors fata de la noi.

De-ar fi fost însă numai pe soclu ! Din păcate, fondatorii Romei și-au întors fața de la noi și ca protectori, ca purtători de noroc ai românilor. Fiindcă într-o perioadă scurtă de timp o mulțime de lucruri rele ni s-au întâmplat : cu diriguitori încărcăți de păcate și cu puțină știință politică și gospodărească ne-am preocupat ; românul, care a sperat așa de tare că odată scăpat de odios va trăi mai bine, constată că viața devine pe zi ce trece tot mai grea, că trebuie să facă față inflației, scumpetei, lipsurilor de tot felul și, mai ales, șomajului ; Basarabia n-a revenit acasă ; străinătatea, cea cu bani, ne-a marginalizat și ne-a pus la colț ; organele de apărare și de ordine fiind, cel puțin pentru o vreme, hulite și compromise, multe bunuri românești au fost trecute peste hotare, țara s-a umplut de spioni și de inamici ; se poate spune că, măcar pentru un anumit timp, România a suferit cumpănit de SIDA ; în economie s-au instalat haosul, corupția, nu s-a mai muncit cu rigoare și disciplină ; o bună parte din populație a fost cuprinsă de duhul bisniței — să muncească foarte puțin și să câștige cât mai mult ; în domeniul politicii, tronează demagogia și minciuna. Si așa mai departe.

Firește, în ceea ce privește statuia, lucrurile sunt mai simple. Nu, nici acolo restabilirea situației normale nu se va face de pe o zi pe alta. Cei ce se ocupă de gospodărirea Bucureștiului au acum alte griji, electorale în primul rând, dar și altele. Însă situația se va rezolva, vom avea un primar ales, va veni și rindul statuii cu lupoaica, Romulus și Remus, acolo, pe pedestal, își vor întoarce fața către noi. Ba poate că și monumentul își va schimba locul, va fi, încă, amplasat acolo unde merită, într-un loc unde să-l vadă toată lumea, cum ar fi Piața Romană, de exemplu. Dar ce facem cu Romulus și Remus ca zei buni ai noștri? Își vor întoarce ei și în această ipostază din nou fața către noi? Da, însă numai în cazul cind românii vor îndeplini anumite condiții, vor face ceea ce trebuie. Prin urmare :

Dacă vom câștiga pariul economic. Punerea economiei pe roate nu este doar o chestiune de mecanisme financiare și de trezire a interesului bănesc al cetățeanului, cum pare a crede dl Stolojan, ci o operațiune mult mai complicată, în care redresarea sectorului productiv trebuie să aibă de departe prioritate. Bunăstarea se realizează prin abundență de produse, iar acestea nu se pot procura altfel decât producându-le, fabricându-le. Toți factorii economici implicați, de la întreprinzător pînă la muncitor, vor trebui să învețe într-un timp foarte scurt să producă numai ce se vinde, cit se vinde și la prețuri normale, adică să învețe să producă pentru piață. Este enorm de greu, dar altă soluție nu există.

Da, vom câștiga pariul reintegrării. Împrejurări vitrege cunoscute au făcut ca stringerea tuturor românilor într-un singur stat să fie în prezent tot un ideal. Un ideal etern, un ideal perpetuu? Adică irealizabil? Nicidecum. Așa cum a fost între cele două războaie mondiale, poate fi și în anii care vin. Dar e greu de presupus că acest lucru se va întâmpla sub președinția dlui Ion Iliescu, care se referă la C.S.I. nu ca la un commonwealth (cum este ea în realitate), ci ca la un U.R.S.S. cu numele schimbat, deși C.S.I. nu are nici președinte, nici guvern, nici parlament, cu alte cuvinte, nu există ca stat.

Dacă vom ciştiga pariul politic. Urmează un şir de consultări ale electoratului. Ele pot repara ce-a stricat 20 mai. Iată, duminică se aleg primarii şi consilierii. Departele de a fi doar o uvertură la alegerile parlamentare şi la cele prezidenţiale, alegerile pentru organele locale au valoare şi existenţă de sine stătătoare, ele pot schimba de pe acum configuraţia politică la nivelul respectiv. Totul este ca alegătorii să nu dea dovadă de apatie. Fărâmiţarea politică nu trebuie să ne sperie. În cele din urmă, marile direcţii se vor preciza. Înşă tuturor trebuie să ne fie limpede că aşezarea adevărată şi temeinică a vieţii politice şi a ţării, astfel încât să căpătăm în lume mult râvnita şi mult necesara credibilitate, presupune moartea (politică) a fesenişmului.

Dacă vom face toate acestea, vom demara. Pentru că nemții (din fosta R.D.G.) au demarat, polonezii au demarat, ungurii au demarat, cehii și slovacii au demarat, bulgarii au demarat. E rîndul nostru. Văzînd că am pornit, oamenii se vor însufleți, vor căpăta încredere. Și vom vedea din nou fața lui Romulus și Remus.

ION D. GOIA ■

● Săptăminalul „Independent de opinie și informație liberă” „Românul” se plînge că este atacat în Elveția și Rusia. Adevăru-l că la Elveția ne așteptam noi (ăia care-au înmormîntat cînturile lui Ceaușescu!), da' de la Rusia, zău așa, să nu zic vorbă mare, să se la ăștia de „Românul” nu ne așteptam! Credem (și sperăm) că este o greșeală... ● Tot în același săptăminal, un june publicist pe nume Viorel Sălăgean (unde am mai auzit noi de numele ăsta?) ne declară ritos că îl poate crede pe premiul Stolojan dispus să nu mai continue „aventura guvernamentală” după alegeri. În timp ce dnul Sălăgean va mai continua „aventura publicistică”. Și ne mai spune, drag domnul Sălăgean, că lumea o să-l regrete pe dnul Teddy. Așa va fi fiind, dar de ce nu ne spune și nouă de ce?! Pesemne fiindcă a reușit să distrugă cultura românească și să tuteze scumpirea aberantă a hîrtiei ● Tot „Românul” își face un punct de onoare din a publica realitatea despre „pedigree-ul unui infractor”, anume despre preocupările lui Kineses Elod, agresorul lui Mihaîla Cofar ● Cotidianul de informație „Curierul Național” publică pe prima pagină, la loc de cînte (în plan central), poza, reproducă, probabil, la scara 1/1, a unor cartofi (cuplu) cu sex-appeal. Frumôși și ieftini de-ți vine, după ce salivezi intens, să-i deucepezi lînistit (dragoste la prima vedere, văzut-plăcut-luat) și să-i pui în ciorbă. În dreptă cartofilor, străjuiește majestuoasă ca un mandarin al melancoliei, fotografia generalului-Io-teneten Nicolae Spiroiu care acordă un interviu sus-numitului ziar, privind (în pagină) cu jînd spre cartofil cei de toate zilele: Cine cîtește „Curierul Național” s-ar putea ca ușor să dobindească oarece complexe freudiene și coșmaruri pe măsură. Vă urăm

dragi cititori, să visați toată noaptea cartofi ! ● Ne întrebam, totuși, vis-à-vis de aceeași publicație, ce-o fi cău-
tînd pe pagina „afacerilor“, lîngă „Cronica Bursei“, articolul lui Ștefan Cazimir despre Actualitatea lui Ca-
ragiale“. Strașnic ne mai pîcălești
dumneata, dle Cazimir, care ești un
mare liber-lingvist ! Ca dumneata,
mai rar ! ● Juxtapuneri cel puțin
fanteziste se pot afla și pe alte pa-
gini ale „Curierului Național“. Pagina
doi seamănă a „puzzle“ involuntar.
Aici se alătură, fără sîfial, un articol
despre „Cartea albă a Bucureștiului“.

O RAITĂ PRIN JUNGLA GUTENBERG

altul despre niște prezumtive amenințări făcute de dna Doinea Cornea, altul despre „grilele dnuhui ministru Napoleon Pop“. Toate „asezonate“ cu o prezentare a „Sfinților Trei Ierarhi“, o reclamă la firma Sorex și „Topul '92“ al lui Andrei Partos, rubrică muzicală! Cel mai bine realizat rămîne tot spațiul afectat afacerilor, cu informații prompte despre cursurile la casele de schimburi valutare, cota dolarului pe piața internațională și dobînzile pe piața eurovalutelor ● „Fraierul român“, în ediția sa color din 23—29 ianuarie îl înfățișează pe prima pagină, pe Nica Leon, candidată la pos-

tul de primar-general al Capitalei, într-un prim-plan cu pumnii strînși. Cui o fi ținind pumnii în campanie „fermecătoarea „extremă de buzunar“ a Partidului Liber-Democrat? ● A apărut „Contrapunct!“! Notabile, mai cu seamă, articolul Monicăi Lovinuscă și cel de o pagină al lui Ion Bogdan Lefter ● La pagina 9 a aceleiași publicații de cultură, un poem remarcabil, „Viața de-o zi“, semnat de tânărul poet maramureșean Ioan Es. Pop din Ieud ● Reconfortantă, îndemnând la jubilație deplină, ultima pagină „Contrapunctului“ ne oferă traducerea din pocmele lui Eugenio Montale ● Revista „22“ impresionează folosind artileria grea a **finalt-cultegătorilor** (fosti catarî de la „Paltinis“) — Gabriel Liiceanu (bucurîndu-se de o pagină de revistă alocată integral) — și Andrei Pleșu. Paginile de centru sînt rezervate unei incitante anchete gravitînd în jurul „supraviețuirii“ culturii românești: un raid printre scriitorii ● Răsfoind „Literaturul“ nr. 3/1992, ne întrebăm ce va fi avînd împotriva generației tinere, nouăzeciste, „vechea gardă“ care a surfilat cliorapii de mătase ai dictaturii vreme de cîteva decenii. Astfel, este „luat în tîrbacă“, sub o motivație puerilă, unul dintre cei mai înzeestrați autori de proză ai generației '90, bucureșteanul Cătălin Tîrlea, numai pentru imaginara „culpă“ de a fi pledat, chipurile, pentru „demitizarea“ poetului național, întorcîndu-vă replica, domnilor scriitori de la „Literaturul“, în capitalism ar trebui să intrăm după ce ne mai dăm puțin creierul la „Nufărul“. Poate așa vom scăpa mai iute de slogane, dogme, vechi tipare și șabloane de gîndire

MIHAIL GĂLĂȚANU ■

Candidatul UDMR Oradea contestat pentru șovinism

Candidatul UDMR filiala Oradea, Janko Szep Sandor a fost contestat pentru motivul că a pus la cale alungarea elevilor români de la fostul liceu nr. 5, actualul liceu Ady Endre, și a fost inițiatorul separatismului în școli manifestându-și în mod aproape fățiș șovinismul. Aprecind că motivele invocate nu se încadrează în Legea nr. 70/1991, instanța de judecată de la Oradea a respins contestația. La Tg. Mureș, pe motive aproape similare, instanța judecătorească a admis contestația depusă împotriva candidatului UDMR de aici la funcția de primar. (P.B.)

zina „Moarte intelectuală-
Bush pare pus pe fapte
mari. În discursul său către
națiune, cel mai important
speech al anului, președin-
tele executivului de la Casa
Albă a prezentat americanilor
planul său de salvare
pentru ieșirea din actuala
recesiune. Bush a promis
este președintele Republicii
Moldova. Vă spunem noi
președintele Republicii Mol-
dova este Iliescu Doi. În-
tr-un interviu acordat agen-
ției de presă Associated
Press domnul Iliescu Doi (cu
numele Mircea-Snegur în-
scris pe buletin) a declarat
că în acest moment există

este preşedintele Republicii Moldova, vă spunem noi: preşedintele Republicii Moldova este Ilescu Doi. Într-un interviu acordat agenţiei de presă Associated Press domnul Ilescu Doi (cu numele Mircea-Snegur înscris pe buletin) a declarat că în acest moment există

● Republica Moldova a cerut admiterea sa in O.N.U. Acțiunea face parte din politica „pașilor mici” promovată de liderii de la București și Chișinău. Din același circ politic face parte și moneda „leul moldovenesc” ● La Budapesta au avut loc negocieri între experții români și maghiari în vederea definitivării Tratatului româno-ungar. Se mențin din păcate puncte de vedere diferite. ● Corneliu Vadim Tudor, după capul său de patriot, le-ar rezolva cu paloșul. Țineți-l în lanțuri la următoarea reuniune! Pute urit ● Zviad Gamsahurdia, președintele gruzin răsturnat de la putere începe să fie o „fata morgana”. Apare, dispare, apare, dispare, își îndeamnă partizanii la luptă, dispare. Dacă ar vrea, dl Măgureanu l-ar liniști imediat. Dar asta s-ar chema amestec în treburile interne. Poate-l rezolvă Gelu! ● Prin FAX-ul redacției noastre am primit un mesaj din partea tovarășului Nicolae C. Șescu adresat Partidului Verdeț. Curioși, ne-am aruncat ochii peste mesaj. Piticul adresează candidaților independenți ai Partidului Verdeț, angajați în campania electorală, noi succese în lupta pentru propășirea idealurilor comuniste în alegerile locale. FAX-ul nostru e așezat pe chiuveta unde Tanti Sanda își ține cirpele de spălat pe jos.

PETRE BARBU

Fotografie de GIG MOTOIANU ■

CRONICA DE TREI MINUTE

● Președintele Ion Iliescu și omologul său bulgar Jelio Jeleu au semnat la Sofia Tratatul de prietenie, colaborare și bună vecinătate dintre România și Bulgaria. Și cu acest prilej președintele de pe malurile Dimboviței a demonstrat că ști foarte bine să zimbească și să semneze. Un singur document nu vrea să-l semneze. Demisia! Și ar avea motive. O scurtă plimbare prin București, fără escortă, l-ar convinge. ● Ex-premierul Petre Roman are ambiții mari. La Iași, într-o întâlnire cu alegătorii și reprezentanții F.S.N., liderul partidului de guvernământ a declarat că va participa la alegerile pentru funcția de președinte al României. Nu este prima declarație belicoasă a domniei sale. Rămâne de văzut ce partide îl vor susține. Miron Cosma va fi de acord cu hotărârea ex-premierului? ● Proiectul de lege al audiovizualului a intrat (în sfârșit!) în dezbaterile Camerei Deputaților. Lucrările au început greu, parcă toți deputații se temeau să-l dezbată. Umbra dlui Răzvan Theodorescu plutește amenințătoare peste capetele plectate ale parlamentarilor F.S.N.: Atenție, nu scăpați Televiziunea din mină! ● Dl Mihai Ursachi a fost demis din funcția de director al Teatrului Național „Vasile Alecsandri” din Iași. Ne batem joc de intelectualii țării, în timp ce infractorii, demagogii și mazedetele se plimbă în voie în Parlament și Cotroceni. Lo-

lor" n-a murit ● George (iar la ei dacă nu-ți onorezi promisiunile plătești!) diminuarea cheltuielilor militare cu 50 de miliarde de dolari în decurs de 5 ani, reducerea impozitelor, măsuri pentru ajutorarea claselor de mijloc din societatea americană. Vă mai amintiți cîte promisiuni au fost emenate de tandemul Iliescu — Roman? Nu vă amintiți, pentru că v-au nădăit cu vorbe goale ● În urma unor discuții între oficialități române și reprezentanții refugiaților albanezi, grupul de albanezi „cazati” în Berceni a încetat greva foamei. Marea lor frică a fost că vor fi trimiși în Albania. Au scăpat! Au rămas în mizeria noastră ● Dacă nu știți cine

„două state românești”, și că „reunificarea cu România este foarte departe”. Probabil că reunificarea se află în Siberia, îndrăznim să-l completăm, pe aceeași lungime de undă aberantă. Mai mult, Iliescu Doi îi amenință pe unioniști cu un referendum asupra Unirii. Ruda spirituală de peste Prut a tovarășului Iliescu are ziduri în gîndirea sa politică. Sint ziduri ceva mai groase decît Zidul Berlinului ● Negocierile de pace de la Moscova privind Orientul Mijlociu s-au transformat într-un joc „de-a baba oarba”. Pe rînd, cite o delegație absentează nemotivat sau motivat, se trimite după ea, e adusă la masa tratativelor, dar dispare... se pierde timp

Cuvintul „privatizare” a creat o adevărată psihoză în masă.

Atât de eficient s-a acționat pentru „implementarea” termenului, încât societatea are, în sfârșit, un tap ispășitor pentru toată mizeria pe care e nevoită să o suporte — PRIVATIZATUL.

Ce vrea, ce face și, mai ales, ce nu poate face micul întreprinzător care a avut curajul — unii numesc asta inconștientă — de a încerca să edifice altceva decât chioșcuri în care să vîndă gumă de mestecat.

DE
CE
NU
SE

privatizează dentiștii?

Vasilică Nancu e pensionară. Chinuită de o durere insuportabilă provocată de o măsea cariată, s-a îndreptat către policlinica stomatologică de sector Drumul Taberei. Cum biroul de informații de la parter era închiis, a urcat la etajul I, unde, văzînd holul aproape pustiu, a răsuflet ușurată. Va scăpa repede, și-a spus. Pînă să se hotărăscă la ce ușă să bată, providența i-a scos în cale o asistentă. „Nu vă supărați, a început, timidă ca orice pacient, doamna Nancu. Nici n-a apucat să-și formuleze întrebarea, că răspunsul, învățat pe dinafară, s-a și declanșat: „Nu facem nici un fel de tratament, nu avem materiale. Mergeți la policlinica cu plată!” Hotărîndu-se, brusc, să-și scoată măseaua cu oricina, suferinda a fost îndrăgănită către „urgentă”, nu înaintea, însă, de a fi sfătuită: „Pentru asta trebuie să vă cumpărați o fiolă de anestezic ca nu avem. Da' nu se găsește”.

Avea dreptate asistenta. Tot căutînd anestezic, s-a trezit cu falca umflată. A luat ampicilină pînă s-a dezumflat, după care a început să caute un cabinet stomatologic privatizat. „Dacă tot trebuie să plătesc, așa cum am făcut toată viața de fapt, la policlinică, „gratuite”, măcar să știu pe ce dau banii”, și-a spus. Numai că pînă să găsească un asemenea cabinet, măseaua s-a mai umflat și, tot cu ampicilină, s-a mai dezumflat o dată.

În cele din urmă, a ajuns la cabinetul doctorului Cojocaru, ascuns în subsolul unui bloc vechi din intrarea Dumitru Lemnea.

Un vis tot mai îndepărtat

„Cînd l-am preluat, îmi spunea doctorul, era un fel de groapă inundată, cu pereții distruși, în care mișunau șobolanii, iar noaptea se adăposteau țigani și derbedei. La nivelul preșurilor din 1990, refacerea și amenajarea lui m-au costat 180.000 lei. Încheiat în octombrie 1990, contractul de închiriere ar fi trebuit să expire în iulie 1991; numai că în aprilie am fost anunțat că a fost anulat și spațiul urmează să fie scos la licitație. Pînă la urmă, Primăria capitalei a acceptat semnarea unui alt contract de închiriere, valabil pînă în noiembrie 1992. După aia, Dumnezeu știe. Iar începe lupta”.

Zimbește cînd îi spun că nu-mi vine să cred că acest cabinet, în care totul strălucește de curățenie, cu sala lui de așteptare și încăperea destinată sterilizării, toate vîruite în alb imaculat, ca și faianța din cabinetul propriu-zis, au putut fi,

cu numai cîteva luni în urmă, un spațiu mizer. „Și totuși, acesta e adevărul. Vedeți, toată lumea se întreabă de ce nu au apărut mai multe cabinete stomatologice particulare. În sectorul I, spre exemplu, din 94 de stomatologi, numai doi și-au deschis cabinet. Pentru colegii mei care nu s-au privatizat încă, un asemenea cabinet devine un vis din ce în ce mai îndepărtat. În total, am investit aici circa 800.000 lei. Fiica mea s-a căsătorit și a plecat în străinătate. I-am vindut mașina, o parte din lucruri, m-au împrumutat și părintii ginerelui, am pus la bătaie toate economiile noastre, am făcut un C.A.R. și cîteva „roți” cu colegii, la policlinică, și am reușit. Acum, o piesă pe care eu am dat 325 de lei costă 22.000. Unitul dentar costa atunci 106.000, acum va trebui plătit cu 806.000. Bineînțeles, nu există nici un fel de justificare pentru un asemenea preț. L-au scumpit pentru că a început să fie căutat.

„Nu se moare dintr-o măsea”

„Asta a fost argumentul Ministerului Sănătății în fața dentiștilor care se plîngeau de lipsa materialelor de lucru. Și, dacă stăm să ne gîndim, într-un fel, chiar au dreptate. Lipsesc medicamente esențiale, vitale pentru salvarea pacienților, nu există condiții pentru o sterilizare corectă în spitale, din sălile de operații lipsesc facilități minime, uneori. Noi, stomatologii, eram competitivi. Acum, sîntem aproape descalificați, comparativ cu colegii noștri din occident. Lucrăm cu materiale a căror calitate este sub orice limită acceptabilă. Și cu acelea, cînd le avem. În Vest, portelanul e deja depășit, îl vor păși pentru alte materiale, care sînt acceptate de gingie, de osul maxilar. Ca să poată face un tratament corect, la noi doctorul de policlinică e nevoit să cumpere materiale de la cei ce călătoresc în străinătate sau de la firmele străine din țară. La prețuri imposibile. Pacienții știu asta și-i spun de-a dreptul doctorului: „Domnule doctor, faceți-mi, vă rog, rost de materiale bune, le plătesc, numai să știu că rezolv cu dantura”.

Inspectorii de la capitală le-au spus clar să lucreze numai cu ce primesc oficial, să nu se complice. Numai că oficial nu se primește nici xilină. Ministerul le spune să se privatizeze, să investească. De unde? Și, mai ales, cu ce siguranță? Pentru că populația, îmi spune doctorul Cojocaru, nu poate suporta costurile foar-

TAPII ISPĂȘITORI AI TRANZITIEI

te mari pe care le implică aceste materiale, plus acoperirea investiției, imensă la nivelul veniturilor unui medic. „Dacă s-ar aproba sistemul de asigurări sociale, situația s-ar schimba fundamental, cu cîștiguri extraordinare pentru populație și pentru societate în ansamblu ei. Banii pe care acum oamenii care muncesc îi plătesc statului fără să știe, practic, pentru ce, s-ar regăsi în cuantumul suportat din tratamentele și medicamentele necesare fiecăruia. Un asemenea sistem ar duce automat la privatizarea tuturor medicilor. În plus, în mod firesc s-ar opera o selecție, altfel de necesară, dar imposibilă în actualul sistem medical, a valorilor, pentru că nici un pacient n-ar apela la serviciile unui medic slab pregătit, cînd ar avea posibilitatea, în aceleași condiții de preț, să se adreseze celui mai bun.”

Dacă dai faliment?

Mulți dintre pacienții doctorului Cojocaru care îl cunosc ca

medic la policlinica sectorului I din strada Duca, se vor mira aflînd că are cabinet și, probabil, se vor întreba de ce nu renunță la munca la stat. „Nu din avarie, în orice caz, mă asigură. Nu-mi face nici o plăcere să spun pacienților că nu îi pot ajuta pentru că nu am nici măcar strictul necesar. Știți ce primim în policlinică? Vată, alcool, apă oxigenată și tifon. Și, din cînd în cînd, cantități infime de materiale de specialitate, și alea de proastă calitate. Și totuși sînt obligat să rămîn. Nu există nici o certitudine că mine nu se va renunța la cabinetele particulare. Așa cum nu există nici o certitudine că după noiembrie 1992 contractul de închiriere îmi va fi prelun- git. E foarte posibil ca într-un viitor nu tocmai îndepărtat să fiu obligat să vorbesc despre cabinetul meu ca despre o amintire. Falimentul, în condițiile în care trăim, ține de cu totul alte cauze decît cele firești într-o societate normală. Iar dacă „dau faliment”, indiferent din ce cauză și în orice formă, s-ar mani-

fiesta, rămîn pe drumuri, în cazul în care aș renunța la munca la policlinică. Conform instrucțiunilor ministerului, dacă renunț la munca la stat pot pierde dreptul de a profesa în aceeași localitate. Nu mai sînt tînăr. Pensia nu e departe. Am muncit o viață întreagă vînd să am cîndva un cabinet al meu. Nu-mi pot amana, însă, bătrînețea pe un vis”.

Îl părăsese pe doctorul Cojocaru, adîncit într-o lucrare complicată. În sala alăturată, soția sa introduce un set de instrumente în autoclava automată, în timp ce altele așteaptă să fie scoase din etuva cu căldură uscată. „Cei mai mari răspunzători de răspîndirea hepatitelor epidemice și sîdei sînt stomatologii. Fără o sterilizare perfectă devii criminal. Numai cele două aparate de sterilizat pe care le-am cumpărat eu, la prețurile de acum costă o avere.”

Desigur, răspunsul la întrebarea „de ce nu se privatizează dentiștii” poate continua pe multe pagini. Noi ne oprim aici.

CAPITALISMUL estului sălbatic

Privită din afară, Societatea comercială ESSI—international S.R.L. poate fi considerată o reușită. Și de fapt chiar este, dacă ne gîndim că în urmă cu abia un an și ceva „patronii” săi au pornit-o de la zero, iar la sfîrșitul anului trecut realizările au fost de aproape 3 milioane. Iată istoria ei, povestită de doamna Lucia Ciulacu, director general al societății, unul din cei patru asociați.

„La centrul de calcul la care lucram, aveam Felix-uri, mini- și microcalculatoare. În țară, foarte puțini știau să lucreze pe PC-uri, așa că imediat după revoluție, cunoscînd și situația din Polonia, unde domeniul a cunoscut o adevărată explozie, am profitat de existența celor două PC-uri cu care fusese recent dotat centrul și am organizat cursuri de inițiere. Am sperat că în felul acesta colectivul se va adapta rapid și fără probleme noilor cerințe ale pieței. Numai că, din păcate, nu a fost așa. Cei tîrzi ani de zile în spate de cei competenți au crezut că asta poate continua la nesfîrșit. Dispărînd vechile structuri de organizare, a scăzut simțitor și numărul lucrărilor ce ni se cereau. Iar colectivul avea 30 de oameni, din care numai 10 erau foarte buni și care au înțeles repede că așa nu vor rezista. Ne-am hotărît,

decî, patru colegi, să creăm o societate. N-are rost să povestesc — au făcut-o alții alți întreprinzători — aventura care a însemnat obținerea spațiului: memorii la Primărie, la întreprinderea pentru administrarea clădirilor, la Departamentul de control al guvernului. Am cîndat zeci de institute, ministere, centraie, centre de proiectare; vedeam pretutindeni spații nefolosite, care ni se refuzau fără nici o explicație. Pur și simplu preferau să le păstreze în pierdere, decît să le închirieze unei firme particulare. Pînă la urmă, am găsit niște oameni de suflet și care nu-și permit să privească bunul statului ce le-a fost încredințat ca pe averea nimănui, oameni cu care colaborasem în activitatea anterioară, care ne-au ajutat, oferindu-ne posibilitatea să închiriem un spațiu”.

Ce nu acceptă patronul român

N-a fost ușor. Comenzi nu se găsesc pe toate drumurile. S-au descurcat, însă. Din trei milioane, n-au văzut decît salariile. Au mai angajat trei specialiști și cîțiva colaboratori externi. Restul au investit. Au acum cinci calculatoare competitive pe piața mondială. Și-au creat

singuri chiar și tools-uri, module de soft ce le măresc productivitatea muncii. Cînd patronul unei firme olandeze venit în România să „deschidă drumul în domeniu”, cum spunea el, le-a văzut pachetele de programare cu subrutine generalizabile, a renunțat la oferta de vizitare, recunoscînd, ulmit, că ale lor sînt foarte bune.

În mod normal, societatea ar trebui să nu mai aibă nici o problemă. Greutățile începutului au fost depășite, realizările sînt frumoase, pînă cînd i-or da afară, pe baza cîine știe căel circulare absconse, spațiu au. Și totuși, nu-mi par deloc optimiști.

„Noi nu facem comerț, ci producție de soft. Normal, 100% din activitate o realizăm pentru întreprinderile de stat. Cele particulare abia se pun pe picioare, nu-și permit să-și informatizeze activitatea. În felul acesta, sîntem direct dependenți de situația economică a societăților de stat. Sînt ele în blocaj economic, și noi sîntem blocați. Cercul se strînge tot mai tare în jurul societăților particulare. Nu există nici o siguranță că mine societatea va mai exista. În condițiile astea, e o adevărată utopie să vorbim despre privatizare în România, iar cei care s-au încumetat totuși s-o facă sînt conștienți că oricînd pot împărțasi destini pioniștilor romantici ai Vestului sălbatic. Singura diferență e că aici nu mor de mina indienilor...”

Societatea are în perspectivă zeci de contracte. Nici unul ferm, însă. Întreprinderile de stat se tem să angajeze asemenea cheltuieli — absolut necesare, dealtfel — pentru că nu știu dacă le vor putea onora. Comisia națională de informatică a propus ca la programele mari de cercetare, spre exemplu, să participe și firme particulare. Ar fi fost o șansă extraordinară. Și nu doar pentru ele. Totul însă a rămas ca înainte. Alergătura disperată pentru a obține contracte, pe fondul unei nesigurante absolute.

„Deși e foarte greu să lucrezi în condițiile astea, am început să ne obișnuim. Cu un singur lucru nu cred că ne vom obișnui niciodată: cu senzația pe care ți-o lasă aproape orice contact cu autoritățile. Aceea că în calitate de patron, trebuie să le fii recunoscător pentru că nu te consideră chiar infractor.”

ROXANA MANOLESCU

Fotografii
de GIG MOTOIANU

— Domnule prim-vicepreședinte, care este locul și rolul P.U.N.R. în peisajul politic actual din țara noastră?

— Am să încep cu descrierea corectă a siglei partidului nostru. P.U.N.R. înseamnă „Partidul Unității Naționale Române”, și nu „al Românilor” sau „a Românilor”, cum citesc cei care vor să ne compromită, întretinând o confuzie voită. Deci, nu se poate face nici o paralelă cu U.D.M.R. În partidul nostru sunt și cetățeni provenind din alte etnii, inclusiv maghiari. P.U.N.R. este un partid de centru. Programul partidului este o îmbinare de social-democrație cu o anumită doză de neoliberalism, preponderentă social-democrația răspunzând stării socio-economice a poporului român în această perioadă de profundă criză economică, socială, culturală și mai ales morală a poporului român. După ce criza va fi depășită, ponderea programului politic al P.U.N.R. va evolua spre o formă de liberalism atent amendat de elemente de protecție socială.

— Care este relația P.U.N.R.-ului cu Uniunea „Vatra Românească”, precum și cu unele organe de presă considerate naționaliste, cum sunt „România Mare” și „Europa”?

— Legătura dintre P.U.N.R. și Uniunea „Vatra Românească” rezidă în faptul că toți membrii P.U.N.R. au fost mai întâi și continuă să fie membri ai „Vetrei Românești”. Precizez că, în ceea ce mă privește, încă din luna decembrie 1989 am optat pentru înființarea unui partid politic care să exprime clar linia Maniu. Noi am urmărit cu interes evoluția Partidului Național Țărănesc, devenit ulterior creștin și democrat (P.N.T.-c.d.), sperând că această formațiune politică, trăgând învățăminte din experiențe istorice nu prea îndepărtate, va înțelege că la vremuri de răscruce soarta României ca stat național unitar, suveran și indivizibil poate fi pusă din nou în joc. Uniunea „Vatra Românească” năzuia să devină baza electorală a P.N.T. (viitorul P.N.T.-c.d.). Regret că înainte de a avea măcar o întâlnire cu noi, cei de la „Vatra Românească”, pentru a se lămurii ce suntem și ce vrem, dl. Corneliu Coposu ne-o considerat extremist, naționalist, exclusivist etc. „Vatra Românească” urma să sprijine acel partid care ar fi fost dispus să-și amintească și să aibă în vedere experiențe istorice ca aceea din 1940. Semne îngrijorătoare veniseră deja la 22 decembrie 1989, ca urmare a unui anumit tip de comportament al extremiștilor maghiari în județele Harghita și Covasna. În cele din urmă, Uniunea „Vatra Românească” a trebuit să-și înființeze propriul ei partid. La aceasta a fost obligată și de împrejurarea că a constatat, cu un ceas mai devreme decât Alianța Civică, faptul că un partid care și-a anexat (în ce condiții, stim cu toții) puterea și poate să guverneze singur, e în stare să ignore oricând o organizație, indiferent de cîți membri ar avea ea. În prezent, raporturile dintre U.V.R. și P.U.N.R. sînt mai curînd de simpatice pentru P.U.N.R. a membrilor U.V.R. și de adoptivitate a programului U.V.R. ca parte integrantă a programului P.U.N.R. Alte partide se străduiesc însă să-și însușească baza electorală a U.V.R. Indiferent de ce va decide „Vatra Românească”, în sensul că ne va sprijini doar pe noi, cei de la P.U.N.R., sau va mai sprijini și pe alții, ne vom strădui să nu-i pricinuiim deziluzii.

— Bine, dar sprijinul electoral din partea U.V.R. către P.U.N.R. nu este automat, de la sine înțeles?

— Din păcate, nu. Stiti și dumneavoastră că senatori și deputați importanți ai F.S.N. au devenit parlamentari pe baza persuasiunii electorale a U.V.R., prevalîndu-se de principiul inițial enunțat de către U.V.R., anume echidistanța politică.

— Și cu presa naționalistă cum e?

— Este adevărat că în anumite organe de presă considerate naționaliste s-au făcut referiri la P.U.N.R. La fel s-a întâmplat și cu mass-media apreciată ca fiind de totală deschidere europeană. Interesant este că ambele categorii de publicații ne-au făcut deservicii, primele lăudîndu-ne, celelalte învecivindu-ne. În realitate, nici unele nu ne cunosc. Spre exemplu, nici dl. Vadim Tudor, nici dl. Băcanu nu-i cunosc personal pe toți parlamentarii noștri. Există în presa noastră un obicei păgubos, acela de a da curs unor evaluări preconcepționale, fiindcă preconcepțiile sunt evaluările făcute în afara contactelor directe, nemijlocite. Nu

avem nevoie de laudele „României Mari”, nici de ale revistei „Europa”, lucru pe care dînsii l-au simțit deja, așa încît n-au ezitat și n-au întîrziat să ne înveciveze și d-ilor. Ar fi fost de așteptat ca „România liberă” și „Dreptatea” automat să ne laude. Dar nu s-a întîmplat acest lucru. Nu ne rămîne decît să ne vedem de calea noastră, indiferent de ce va spune o publicație sau alta, în condițiile în care refuză să ne și cunoască.

— Ce așteptați de la alegerile locale?

— Cred că nu greșesc dacă afirm că fărîmitarea politică românească este paroxistică. Alegerile locale ar fi trebuit să asigure citava puncte de polarizare politică, să dea posibilitatea cristalizării opțiunilor politice a electoratului românesc în limitele firescului. Dacă s-ar fi luat măsurile adecvate pentru ca aceste alegeri să se desfășoare în mod autentic democratic, ele puteau să constituie un

„Nu avem nevoie de laudele ROMÂNIEI MARI, nici de ale revistei EUROPA”

Interviu cu dl. PETRE BURCĂ, deputat, prim-vicepreședinte al P.U.N.R.

prim-pas în instaurarea unei forme echilibrată de pluralism. Sunt pesimist în această privință, și as îndrăzni să fac referiri și la cei care poartă răspunderea întîrzierii instaurării pluralismului ca organizarea, înainte de adoptarea constituției, a unui referendum privind alegerea formei de guvernământ. Dar puterea, după cum se știe, s-a eschivat de la aceasta.

dintre data anunțării alegerilor locale și data desfășurării lor vor mai aduce încă o dată, în mod inechitabil, avantaje hotărîtoare formației care detine puterea. În foarte multe cazuri, structurile locale se vor „reinstaura”, echipele de acum se vor „reconfirma”.

— Pe cine vedeți președinte al României?

— Drama noastră este că, din motivele știute, nu avem o clasă politică autentică, și deci nici reprezentanți de marcă ai acesteia. Vor fi cîndva, dar acum nu sunt. Sincer să fiu, nu sunt în măsură să vă indic o persoană pe care as dori-o președinte. P.U.N.R. are însă în vedere propria sa candidatură sau în cel mai rău caz sprijinirea unui independent.

— Dar ce părere aveți despre soluția monarhică?

— Dacă monarhul ar fi de sorginte românească, din viță de domn din fostele principate, n-as avea nici cea mai mică

ezitare. Așa însă, mă văd nevoit să accept soluția prezidențială. Ideal ar fi ca președintele ales să nu facă parte din partidul care ar cîștiga alegerile parlamentare. Oricum, era într-un totu legitimă organizarea, înainte de adoptarea constituției, a unui referendum privind alegerea formei de guvernământ. Dar puterea, după cum se știe, s-a eschivat de la aceasta.

— Ce ne puteți spune despre raporturile de acum dintre români și unguri?

— Dacă vă referiți la relațiile inter-statale româno-ungare, vă pot spune, avînd în privința aceasta o experiență nemijlocită, ca membru al Comisiei de politică externă a parlamentului român,

că ele sunt departe de ceea ce ar trebui să fie. După revoluție, cu deosebire în perioada parlamentară, s-au făcut încercări de îmbunătățire a relațiilor. Am participat la două întîlniri, una la Budapesta, alta, recent, la București, cu Comisia de politică externă a parlamentului ungar. De fiecare dată am rămas surprins de atitudinea cu totul în afara tinutei și uzantelor diplomatice a colegilor maghiari, care, conduși de dl. Gyula Horn, președintele amintitei comisii, au trădat, în raport cu noi, complexe de superioritate. De fiecare dată tonul a fost imperativ și strategia lor coercitivă, reclamînd, în chip de condiții pentru relații normale, printre altele, următoarele: consulat general la Cluj-Napoca, centru cultural maghiar la București, campus universitar maghiar în Transilvania, dacă se poate tot la Cluj-Napoca. Se pare că partea maghiară, desi a enunțat de fiecare dată principiul reciprocității, nu vrea să înțeleagă că cel puțin pe cele trei chestiuni, reciprocitatea este imposibilă. Trebuie identificate, prin urmare, alte puncte de plecare. O altă condiție formulată — evident, tot ultimativ — de partea maghiară la convorbirile dintre cele două comisii a fost politica românească față de minorități în spetă față de minoritatea ungurească. Gyula Horn și ceilalți din echipa sa au susținut aplicarea formulei „discriminării pozitive” a minorităților etnice. Este adevărat că în cazul minorităților a căror identitate etnică este periclitată, această formulă se cere aplicată. Dar cînd e vorba de minorități structurate și consolidate din punctul de vedere al comunității, aplicarea formulei „discriminării pozitive” ar fi generatoare de privilegii: utilizarea limbii minorității în justiție, administrație și, în general în raporturile oficiale, alte situații aberante. Fiindcă în nici o țară din lume nu există așa ceva. Pretutindeni, minoritățile etnice învăță limba țării și în toate raporturile oficiale utilizează numai această limbă. Limba proprie o folosesc doar în cadrul etniei respective, ca element si liant cultural. În ceea ce privește raporturile populatilor majoritare românești cu minoritatea maghiară din România, am convingerea că ele evoluează spre starea de normalitate, circumscrisă deplinei legalități. Este trist că după revoluție s-a evidențiat o situație delicată în privința raporturilor populației majoritare cu minoritatea maghiară, cauza trebuind căutată în modul nefericit în care s-au impus și au fost acceptați liderii acestei minorități. Însă în privința liderilor s-a văzut că nu doar minoritatea maghiară n-a găsit soluția optimă, ci și, din păcate, însuși poporul român. Cu totul regretabilă și păgubitoare este tendința unei părți a presei românești de a culpabiliza populația românească din zonele de convietuire cu cea maghiară, în mod unilateral. Această presă românească, foarte harnică în a demasca, de cele mai multe ori în chip nefundamentat, trecutul comunist al oamenilor politici aparținînd majorității românești, nu face cuvenitele referiri la antecedentele comuniste ale liderilor U.D.M.R., centrali și locali, astfel încît noi, cei care provenim din astfel de zone de convietuire, asistăm consternați la faptul că aceiași activiști din rîndurile minorității maghiare, care pe vremea Regiunii Autonome Maghiare ne învătau comunismul, acum ne învăță democrația. Consecința este că știindu-i noi ce pot face din adevăratele vremuri de război, nu-i credem acum absolut deloc. De altfel, cam același lucru s-a întîmplat și în ceea ce privește conducerea comunistă de la București. În ea au fost numeroși etnici unguri care au netezit drumul instaurării comunismului în România.

— Ce șanse are România de a se redresa?

— Românii au rezistat și au răzbit de-a lungul veacurilor datorită unui simț foarte dezvoltat al orientării, unui instinct al căii juste. De aceea, sunt convins că în ciuda tuturor dificultăților de azi, izvorîte mai ales din declin economic, din balcanism politic, din dezorientare, din criza de autoritate și de încredere, din fărîmîtare politică și decădere, instinctul căii juste al românilor va funcționa și de aici încolo, inclusiv în fata urnelor, și neamul nostru va iesi la liman. Așa să ne ajute Dumnezeu.

ION D. GOIA ■

SPECIALITATEA CASEI

Filmul serial despre spionaj, prezentat pînă nu demult simbăta după-amiaza pe micile noastre ecrane, ne-a spus la un moment dat despre specialitatea „alor noștri” care se pricepe cei dinții în Europa de Est la dezinformare. Mulțumim frumos, dar știam cu toții acest lucru, deoarece de doi ani încoace ne convingem zilnic ce profesioniști de clasă avem. Iată ultimul cadru de operații: campania electorală pentru alegerile locale. Care ar putea să nu aibă loc, din varii motive. De exemplu pentru că sindicatele scot muncitorii în stradă. Sau pentru că parlamentarii dau un vot de neîncredere în guvernul Stoilovan, care guvernă cîre. Sau pentru că trebuie să vină regele Mihai, Nostradamus a spus-o, și dacă a spus-o

Nostradamus așa și e. Din trei asemenea schepsis-uri s-ar putea să iasă... ceva. Și atunci alegerile locale se amină, se amină și cele generale; căuzașii rozelor ce nu mai mor au interes să cîștige timp, să dispară în ceață, să-și șteargă urmele, să mai stea în Palatul Regelui, să ființeze cît se poate, și se poate încă, două președinții românești — una la Chișinău peste 3 județe, și alta la București peste o țară scotită, fără vina ei, obscură și neînțeleasă.

Normal, placa mineradelor s-a cam uzat, Voican nu mai are nici un chef să-și taie barba, iar Miron Cosma, stirpe „președințială”, visează alene să se facă penetrist. E vremea finețurilor. Bita-n cui! (E.M.).

Domnul General Gamba nu este „băiatul” nimănui Poliția nu face politică

SEMN BUN. Conferința de presă din 29 ianuarie 1992 a domnului general maior Gheorghe Gamba, secretar de stat la Ministerul de Interne și șeful Inspectoratului General al Poliției, a stat sub semn bun: era prima zi din acest an cînd ultimele 24 de ore nu aduseseră nici un omor. ● DEFINIȚIE. „Noi, poliția, sîntem o verigă în lanțul de instituții create de societate pentru a proteja oamenii împotriva criminalității”. ● SOLUȚII. „Pentru poliție, folosirea forței este ultima soluție”. ● „Am mîrit efectivele la unele județe (unde erau insuficiente) și la unele formațiuni cărora le-a crescut activitatea. Vrem să putem stăpîni strada. Chiar și noaptea, oamenii să se simtă în siguranță pe străzi”. ● GREU. Polițiștii sînt niște oameni care — adesea o duc prost. În București, 2000 n-au lo-

cuită. „Degeaba am dat 400 sau 500 de polițiști pentru Harghita ori pentru Covasna, dacă polițistului nu-i dăm casă, nu-i asigurăm celelalte condiții de viață necesare”. ● OPINIE. „Pedeapsa cu moartea probabil că nu trebuia desființată. Alte state, cu legislație mai perfecționată, o au încă”. ● STOP. „Sîntem hotărîți să nu acceptăm în poliție: lipsa de competență, comportamentul abuziv al polițistului, corupția”. ● PREMIER. Pentru prima dată, cel mai mare polițist pare să rupă zăbala vechiului obicei. Dacă — pentru noi — subordonații sîntem „băieții” domniei sale, omul care le stă-n frunte nu-i „băiatul” nimănui: „În ce mă privește, ca șef al poliției, am linia mea — apolitică. Adversarii ei sînt infractorii”. ● DOAMNE- AJUTĂ!

DORIN GHERGHINESCU ■

Sondaj de opinie în piețele Capitalei

Peste câteva zile, mai precis duminică, 9 februarie, simțim din nou chemați la urne. Până duminică, aceeași ofensivă audio-vizuală proprie oricărei campanii electorale, aceeași succesiune deconcertantă, strident-zgomotoasă de voci și chipuri, alocuțiuni și promisiuni, speranțe și poleială.

Am trecut prin piețele Capitalei tot într-o duminică, exact cu două săptămîni înainte de vot. Între două tarabe, pe sacose, dughene și chioșculețe, la cozi și în stații, am oprit cițiva dintre trecători și-am încercat să aflăm cu ce ochi privesc evenimentul. Ne paște o altă Duminică a Orbului?

Ce schimbări credeți că vor aduce alegerile de la 9 februarie?

PIAȚA CRINGASI, 26 ianuarie, ora 10

● IANCU MANOLACHE, pensionar:

Cum să zic eu, domnule?! Mie mi se pare că așa dezorientat n-a mai fost românul nicînd. Puterea actuală s-a discreditat, Frontul e ros pe dinăuntru, opoziția e aproape necunoscută și încă slabă, celelalte partide — ca ciupercile — n-au perspective. Așa că eu ce să zic? Ce să votez, ce schimbări o să aducă alegerile?! Nu mai pot avea încredere în nimeni. Noi tragem mița de coadă de mama focului și alții trag de colan. Cînd îi aud cite promit și cînd știu cum trăim noi, pensionarii, de azi pînă la mine, mă apucă dambila. Voteze cine n-o avea de lucru!

● MARIAN BURGHELEA, lăcătuș:

Nu mă întrebați pe mine, că eu nu le prea știu p-astea! Să se-ntrebe de ce-or ști cu votările lor, că eu m-am saturat. Minte toți și scumpește mîncarea pe zice trece. A ajuns kilu' de varză murată 40 de lei, cartofii 120 și abia îi găsești. Văd că nici vin nu prea mai bagă. Cu leașa asta și cu copil, ei vor voturi?

● ECATERINA DOBRE, vinzătoare:

Întrebați și dvs. așa, s-aveți ce-ntreba. Parcă nu știți că rămîneți cu răspunsurile și basta. Ia ce-ajută asta, sondejele? Lumea-i necăjită, n-are chef de fusticuri. O să se ducă lumea care-o apuca și-o să stampileze la nimereală hirtia aia. Credeți c-o să fie mai bine? De doi ani se zice c-o să fie mai bine și unde-am ajuns? Dacă ne-a trebuit să-l dăm jos pe Ceaușescu...

● IOAN MOLDOVAN, profesor:

Mi-e greu să răspund, să prevăd cumva eventualele schimbări. Nu știu dacă oamenii vor mai veni în număr mare la urne. Asta dintr-o neîncredere crescîndă. Sacrificiile cotidiene

sînt mari. Familiile au început s-o scoată din ce în ce mai anevoie la capăt cu problemele gospodăriei și mai presus de toate dezamăgirea ne-a cam copleșit pe toți. Dacă înainte trăiam cu speranța de-a-l înălțura pe Ceaușescu, acum cu ce speranță să te mai amăgești? Va fi tare greu, poate mai greu ca înainte, știu și eu?!

● TUDORIȚA SIMA, țărăncă:

Malcă, pe mine m-a ferit Dumnezeu de asta! Io nu mă

ALEGERILE LOCALE — cu stomacul cu picioarele, cu mintea?

vir în politică. S-o duce omu' meu și-o vota și pentru mine, că el știe altfel!

V-ați decis asupra votului dv. de duminică?

PIAȚA UNIRII, 26 ianuarie, ora 12

● DANIEL ARHIRE, elev: Într-un fel, da. Cu toate că am mari îndoieli privind perspectivele unui București care să fie o capitală autentică, civilizată. Eu unul, mizez pe candidații Convenției Democratice.

● ELENA DUMA, îngrijitoare:

Mamă, eu știu că voi aștia

mai tinerii nu-l vreți, da' eu tot pe Iliescu îl votez!

● I. ANDREESCU, maior (r): Eu m-am gîndit să-l votez primar pe domnul Theodoru, de la „România Mare”. E nevoie de o mină forte la Primărie. Nu vedeți ee-a ajuns Bucureștiul? Numai bișniță și vinzători de țară. Trebuie odată făcută ordine și puși cu botul pe labe cel ce nu-și vîd de treabă și nu muncesc. Dar d-ta de la ce revistă spui că ești?

● GEORGETA SPIRIDON, medic:

Cred că m-ar interesa și pe mine rezultatele unui asemenea sondaj. E util să încerci să observi starea generală de spirit. Probabil însă că va fi o experiență tristă. Lumea nu prea mai știe să se orienteze cu obiectivitate. Mulți s-au pîcălit votînd F.S.N.-ul înainte și acum nu-și găsesc o altă alternativă în care să creadă. E penibil să realizezi că pînă și intelectualii au intrat într-o pasă de apatie și dezinteres. Eu voi vota cheia, dar mă-ntreb: cîți vor face la fel?

Veți fi prezent la votul din 9 februarie?

PIAȚA OBOR, 26 ianuarie, ora 13.30

● O GOSPODINA pe fugă: Mai terminați odată cu ziarele voastre! Stați și puneți întrebări la lume pe banii statului. Ce te privește pe dumneata că eu mă duc să votez sau nu? Eu v-aș pune la muncă pe voi, ziariștii, că mințiți toți de ați zăpăcit omu' de tot!

● CALIN BASARABEANU, veteran de război:

Eu mă duc, dom'le, mă duc. Să-l belim pe comunisti, că aștia nu se lasă cu una, cu două!

● VASILICA IRIMIE, pensionară:

Cînd te gîndești cîte trebulesc făcute în București, te-apucă groaza. Numai șobolani sînt vreo 3 milioane, mai mult de unul pe cap de locuitor, așa am auzit. Dar cînd afli că au îndrăznit să candideze și romii la asemenea funcții sau exaltați ca Nica Leon, îți pierd cheful să mai votezi. Mă-ntreb de ce nu mi-am depus și eu candidatura.

● BIANCA STOIAN, studentă:

Poate că nu cu aceeași încredere ca altădată, însă de prezentat la vot mă voi prezenta. Vechile structuri care persistă trebulesc înlăturate. Într-o țară în care cartofii au ajuns mai scumpli decît portocalele, în care nu mai apar reviste literare și în care nu-ți mai poți permite nici să mai călătorești, trebuie făcut ceva pînă nu e prea tîrziu!

A consemnat
CRISTIAN PAVEL

UN CANDIDAT LA POSTUL DE PRIMAR GENERAL MĂRTURISEȘTE DESPRE:

INDICATIVUL „TRUPELE CUBANEZE”

— Domnule Nica Leon, în intervențiile dv. la TVR ați amintit, în trecut, de indicativul „Trupele cubaneze”. Ce e cu acest indicativ misterios? Au existat, cu adevărat, pușcași cubanezi în Revoluția Română din decembrie 1989?

— Nici urmă de cubanezi. Indicativul „Trupele cubaneze” a fost lansat în ziua de 22 decembrie 1989, în București, la ora 18.45. La două minute după lansare, echipajul lui Ion Iliescu și Ion Iliescu însuși au părăsit camera 226 de la sediul C.C. La ora 19, deci după numai un sfert de oră, în București se deschidea focul și începea măcelul.

— Pare totul foarte bine organizat. Chiar sînteți convins că a fost pus în funcțiune un indicativ „Trupele cubaneze”?

— Eu cu urechile mele l-am auzit. Eram acolo.

— Înceamnă că puteți să spuneți cine l-a lansat...

— Nu vă pot spune, dar vă pot preciza că totul e filmat, e tras pe casetă video.

— Indicativul a fost adresat unor trupe, desigur.

— Nu tocmai, nu chiar trupe, ci unor specialiști. Dar mai bine ar fi să-l întrebați pe dl. Sergiu Nicolaescu. Indicativul a

fost adresat unor bărboși.

— Oamenii lui Castro, nu? Probabil că din acest motiv se și vorbea în primăvara anului 1990 că N.C. și sinistra trăiește, într-o vilă, în Cuba.

— Bărboșii nu erau cubanezi, am spus-o de la început. Erau autohtoni, de meserie cascadori. De ce nu mă întrebați de unde erau simuloarele?

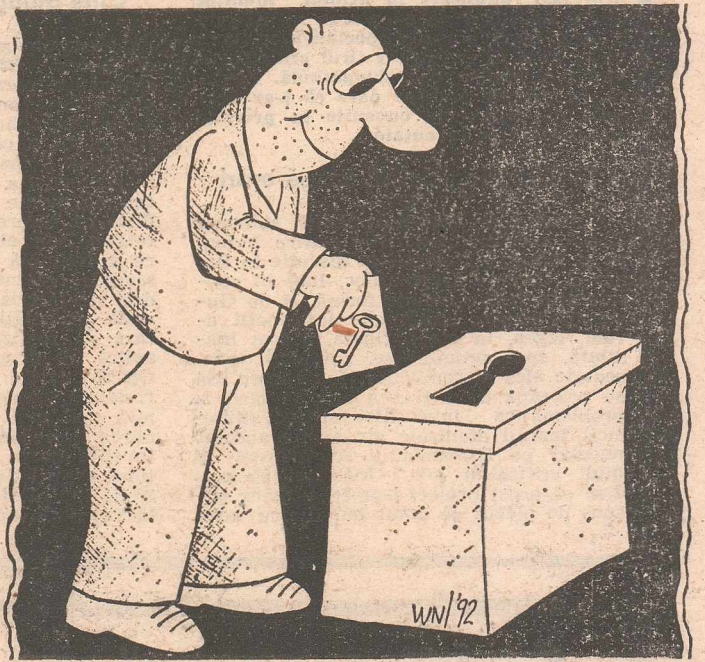
— Chiar, de unde erau simuloarele?

— De la Buftea, cei de la Buftea aveau așa ceva de la filmări. Ei umblă cu așa ceva. Sînt de meserie. De altfel, e deja știut care au fost rolurile altor oameni de meserie, regizorul Sergiu Nicolaescu și actorul Ion Caramitru. Unde s-a mai pomenit să strigi la inimă „Oprți focul!”, așa nîtam-nîsam, în plină luptă. Numai la filmări, pe platou, se face așa ceva. Asta sper că o credeți, ați văzut-o la televizor de mai multe ori.

— Domnule Nica Leon, afirmațiile dv. sînt grave. Nu vă e teamă că veți fi tras la răspundere?

— Eu am trăit aceste lucruri, eu n-am murit. Pot oricînd depune mărturie, dar cine să asculte...

EUGEN MIHAESCU

Desen de MIHAI ZGUBEA

„DACĂ AȘ AVEA UN PISTOL I-AȘ ÎMPUȘCA PE TOȚI”

Cînd e iarnă, frig, ghețuș, și acasă te poți încăzi (cit de cit, macar), cînd poți cumpăra ori cînd de-ale gurii la cozi și prețuri rezonabile, așa încît să mai ai bani de cărți și timo de un spectacol, nu-ți mai rămîne decît să te îmbraci cum îți place și să zîmbești. Chiar și necunoscuților. Și atunci strada devine un spectacol — mai toți suridem.

Asta se întîmplă însă prin alte părți.

Totuși am greși dacă am spune că la noi strada nu e un spectacol; lumea îngîndurată, grăbită spre vreo alimentară unde a „băgat” nu știu ce, unii constată că diferența dintre temperatura de afară și din case e de numai cîteva litru de termometru; puțini zîmbesc, iar dintre aceștia și mai puțini fac românescul „haz de necaz”.

Ce poți să-l întrebi pe acești oameni? Dacă au sau nu motive să zîmbească. Numai atît? Să puțin, că ne așteaptă două surprize electorale: să zicem „Ce așteptați de la viitorul primar? Dar de la viitorul președinte?” Ce pot oamenii aceștia să-ți răspundă? Două telefoniste: „Nici un motiv. Avem draci, de trei zile stăm în frig, eu una dacă aș avea un pistol, l-aș împușca pe toți. Ce să așteptăm de la primar? Să facă ce a promis, sau mai bine întii să facă și pe urmă să-l alegem”. Cele două doam-

ne nu știu pe cine ar dori președinte. În Piața Amzei, vinzătorul de miere o duce rău din cauza liberalizării prețurilor și ar dori ca primarul să opereze modificări esențiale în administrarea orașului. Florăreasa nu-și mai dorește nimic: „M-am îmbolnăvit stînd la cozi”, spune cu năduf.

Ciudad lucru, dar pe tineri nu-l prea interesează alegerile; unul singur l-ar dori la Cotroceni pe Nicolae Manolescu; de zîmbit, ei zîmbesc: „Ne mai distrăm și noi între noi, mai ales la școală”.

Doi pensionari au ieșit să-și plimbe cocker-ul spaniel (îmbrăcat). N-au de ce să fie veseli: „Tocmai ne vîitam”, mărturisește domnul. „Viitorul primar?” Intervine doamna, „ce-ar putea să facă, săracul? Să vorbească și el, că altceva... nici toți cei treizeci și cinci de candidați, la un loc, nu pot să facă mare lucru”. Nici dumnealor n-au idee cine ar putea să ocupe mai cu folos jilțul Cotrocenilor.

În circumsa „La Dulce Viață” (sic!) majoritatea nu prea au chef de discuție dar își doresc „puțină, căldură, iarnă... și un echilibru între prețuri și salarii”. Nu știu însă ce-or avea, pentru că, nu numai că zîmbesc toți cei de aici, dar chiar rid în hohote...

Irina RALUCA ZIDARU
ALEXANDRU LUPU

Votul din minecă

- În timp ce unii făceau revoluție, alții făceau bani!
- Pe dolarii americanilor scrie: „In God we trust”

Hirtia de turnesol a Puterii arată cit de repede se injectează cu singe ochii hrăpăreți după poziții și funcții ai unor indivizi aflați în situații mai mult sau mai puțin „revoluționare”, așa cum s-a întîmplat în decembrie 1989.

Într-un orașel de provincie un astfel de insetat de mirajul Puterii, năvălit pe usa Primăriei, imediat după anunțarea știrii fugii dictatorului, s-a trîntit în luxosul fotoliu al primarului pe care a refuzat cu îndărătnicie să-l părăsească cîteva zile și nopți la rînd, iar nevastă-sa îl aducea de mîncare felurite bunătățiuri cu suferțușul, incredintată fiind foarte că el va fi primarul orașului.

Funcționarii noi, azvîrlîți în funcții de valul „revoluției”, cit și funcționarii vechi, reveniți tiptil și cu cenușă în cap pe scaunele lor, după formula „decît om cu scaun la cap, mai bine om cu scaun la șezut” se bucură enorm cînd citesc în presă despre unele semne neașteptate de apatie ale electoratului înainte de campania pentru alegerile locale.

O anumită stare de apatie, într-adevăr, există. Oamenii, în majoritatea lor, s-au dus anul trecut să-l voteze cu inimile fremătînde în palme pe domnul

Ion Iliescu și acum se simt înșelați în mod crunt.

I. P. din Oradea, muncitor, îmi spune: „În timp ce eu eram sub zidurile Primăriei și strigam împreună cu mai mulți tineri din generația mea „Afară cu comunistii din Consiliul FSN!”, alții mai deștepți și nu atît de visători ca mine și-au făcut repede pașapoarte, au început să care mobilă, marmură, obiecte de sticlă, încălțăminte și îmbrăcăminte, canistre și rezervoare pline cu benzină în Ungaria și s-au făcut milionari. Eu am rămas cu răgușitul, ei s-au ales cu un capital și cu masini din import aduse din Austria. Eu sînt acum în șomaj tehnic, dar nimeni nu scrie despre pastoreala asta de formă de șomaj care bîntuie Oradea. Voi fi nevoit să-mi caut slujbă la cel care s-au îmbogățit exact în timpul cînd eu strigam și participam la manifestații. Eu puteam să și mor atunci pentru ei. Din fericire, la Oradea nu s-a tras în tineri. L-am votat pe Iliescu și am ajuns mai rău decît pe vremea lui Ceaușescu. Ce alegeri locale? Acum n-am să mai stau la coadă ca atunci. Ducă-se dracului totul!”

Din nefericire pentru democrație există oameni, de felul interlocutorului de față, la fel de scribiți de politică. Asta este

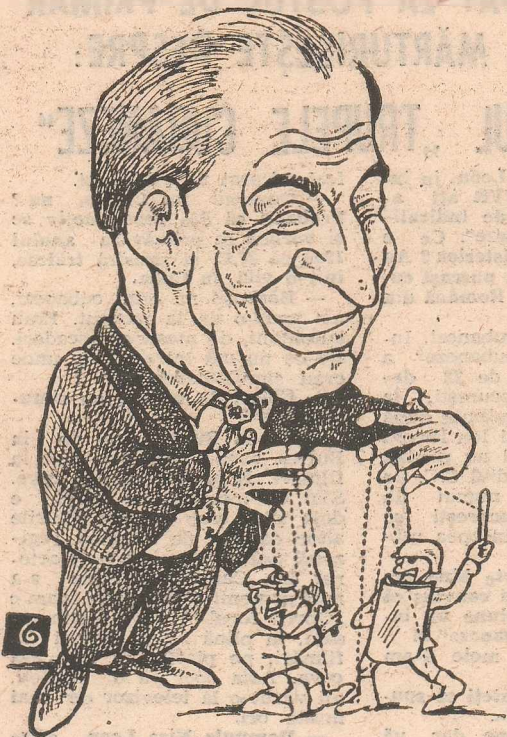
deosebit de grav pentru că „bătuți în cuie” (noi de „revoluționari” sau vechi de cizmar) își mai pot bate încă 4—5 piroane după alegerile care nu-i vor înlătura de la putere pe micii satrapii locali.

H. V., de profesie inginer, este trist. „Îmi aduc aminte cînd strigam din toate puterile: „Dumnezeu ajută și fără valută!”, M-am înșelat crunt. Iată că pe dolarii americanilor scrie: „In God we trust”. (Credem în Dumnezeu!). Dl. prim-ministru Stolojan a întărit dolarul față de leu și nu a întărit leul față de dolar. Totul s-a făcut într-un mod care mă face să cred că ar trebui să strigăm: „Dumnezeu ajută numai cu valută!”. Dacă particip la alegerile locale? Credeți-mă că nu știu ce să spun la ora asta.”

„Bătuți în cuie” vor aclama apatia electorală ca fiind unul din drepturile fundamentale ale omului. De ce nu s-a încercat oare acest drept în constituția proaspăt adoptată? Un „drept” care ar consfinți impostura, dacă electoratul dezamăgit nu se va duce la urne în masă așa cum a făcut-o la 20 mai 1990.

Dar de data asta nu cu transdărfii adormitori în miini, ci cu spinii miniei în inimă.

PAȘCU BALACI

cindu-l aminte de parfumul dizident al „anilor de aur” petrecuți în exil — împreună cu d-na Carmen Firan — la Editura Tehnică. Oricum, nu se poate spune că dnul Iliescu n-a inventat nimic în viața politică postrevoluționară a țării: să ne gândim numai la mineriade, la concepțiile de „golani” și „democrație originală”... Pentru toate acestea nu știu dacă a primit deja brevetul respectiv și s-a bucurat de toate privilegiile promulgatei legi (care oricum nu oferă mare lucru). Opinăm, totuși, din aceste motive, să-l considerăm pe iubitul nostru președinte, primul inventator al țării. Dar să vedem, mai întâi, ce decrete și decretule mai substituie prezenta lege. Odată cu

licitat examinarea, în vederea eliberării brevetului, în termenul prevăzut la alin. 1 se consideră abandonată și se respinge”.

Ce drepturi are inventatorul

Din toate drepturile, în general, inventatorul rămâne mai mult cu unul singur, cel menționat la articolul 38: „Inventatorul are dreptul să l se menționeze numele, prenumele și calitatea în brevetul eliberat, în carnetul de muncă, precum și în orice alte acte sau publicații privind invenția sa”. Cât privește drepturile bănești, ele sînt reglementate de articolul 66: „Drepturile bănești cu-

lei”. Și un articol care are un conținut ce atrage, într-un mod ilar, atenția: „Nu sînt breveteate invențiile contrare ordinii publice și bunelor moravuri”.

Abuzurile sau ce se naște din ambiguitate

Și un articol (50) cu un început formulat caragialic: „Cînd interesele sănătății publice o cer, brevetele eliberate avînd ca obiect invenții din domeniul sănătății care nu sînt exploatate sau sînt insuficient exploatate și pentru care titlul nu își poate justifica inacțiunea, pot fi supuse regimului de detenție din oficiu

LEGE PENTRU FRUSTRĂȚI ȘI NEPUTINCIOȘI

O invenție care șchiopătează: LEGEA INVENȚIILOR

Vechea lege a invențiilor și inovațiilor, concepută special pentru stimularea (numai) a oligofrenilor, care purta numărul 62 din 1974 și mulțimea tovarășește (în spirit „revoluționar”) temerarilor cercetători ce puneau în practică diverse hotărîri ale Partidului (unicul, supremul), a fost, de curînd, substituită cu o alta. Aceasta este Legea nr. 64 din 11 octombrie 1991, publicată în primul monitor oficial apărut după adoptarea sa. Și este o lege, după părerea specialiștilor, care și-a asumat îndăjuns tirul criticilor asupra ei, destul de șchiopătîndă. Pentru că, în primul rînd, se pare că i-ar despuia de drepturile cuvenite în privința proprietății pe inventatori.

Și filiera legislativă scapă erori

Proiectul de lege a străbătut spinoasa filieră a Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci, a fost pus în discuție în Senat și Camera Deputaților, luat în considerare, într-o anume formă, și de Guvernul Roman. După cite informații avem, legea, în etapa finală, a fost înaintată, spre promulgare, primului președinte ales al românilor, Ion Iliescu. Să se priceapă dnul Iliescu atît de bine la problematica invențiilor și inovațiilor, încît înaltul dumisale gir să fie absolut necesar pe firmamentul sus-numitei (și mulț criticatei) legi? Încinăm să credem că acest proiect l-ar fi surprins neșpus de plăcut pe omul Ion Iliescu, adu-

promulgarea ei, se mai abrogă și Decretul nr. 93/1976 referitor la normele privind calcularea recompenselor bănești cuvenite autorilor invențiilor aplicate în economia națională, cit și Decretul nr. 363/1976 privind taxele pentru cererile de brevet de invenție.

Cine ajunge primul a cîștigat?

Să examinăm acum, împreună, prevederile legii. Articolul 4 spune că: „Dacă mai multe persoane au creat aceeași invenție, independent una de alta, dreptul de brevet aparține aceleia care a depus cea dintîi o cerere de brevet la OSIM, iar dacă o prioritate a fost recunoscută — persoanei a cărei cerere de brevet are cea mai veche dată de prioritate, cu condiția ca cererea să nu fi fost respinsă, retrasă sau abandonată”. Ne întrebăm ce se întîmplă în cazul cînd una din persoanele creatoare ale aceleiași invenții, deși s-a înscris mai tîrziu, poate face dovada priorității de concepere și încercare de realizare a invenției sale? Se aplică tot dreptul primului înscris la OSIM? Iarăși articolul 26 pune anumite restricții temporare ale căror rosturi rămîn mai mult decît ambigue: „Examinarea în vederea eliberării brevetului de invenții poate fi cerută la data depozitării cererii de brevet sau în termen de 30 de luni de la această dată. Cererea de brevet de invenție pentru care nu s-a so-

venite inventatorilor pentru invențiile breveteate, aplicate, parțial recompensate sau nerecompensate pînă la data intrării în vigoare a prezentei legi se vor negocia între inventator și unitatea care a aplicat invenția. În aceste cazuri, negocierea va începe de la drepturile bănești maxime cuvenite inventatorului, prevăzute în legea aplicabilă la data înregistrării de brevet. În cazul neînțelegerii între părți, se va stabili potrivit prevederilor art. 61 din prezenta lege (...)” Cu alte cuvinte adică, atunci cînd inventatorul nu se înțelege „la preț” cu întreprinderea (caz care, probabil, trebuie să fie mai mult decît frecvent), intervine iarăși statul care fixează automat condițiile negocierii.

Recompensa... cu amenzi

Dacă satisfacțiile drepturilor cuvenite inventatorilor nu sînt prea mari, atunci aceștia sînt răsplătiți cu... amenzi — sau stimulați cu amenințarea lor. În această privință, articolul nr. 59 stipulează: „Constituie infracțiune de contrafacere, în sensul prezentei legi, fabricarea, folosirea sau punerea, în circulație fără drept a obiectului unui brevet de invenție sau orice altă încălcare a drepturilor cuvenite de brevetul de invenție pe perioada de valabilitate a acestuia și se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la doi ani sau cu amendă de la 50.000 la 100.000

de către Tribunalul municipiului București la cererea expresă a Ministerului Sănătății”. Un mod destul de voalat în care se poate profita de invențiile ve-roase care privesc sănătatea. În fond cine decide dacă o invenție e insuficient folosită? Deși pare cel puțin curios articolul 37 permite: „folosirea invențiilor în construcția și funcționarea vehiculelor terestre aeriene precum și la bordul navelor sau la dispozitivele pentru funcționarea acestora, aparținînd statelor membre ale convențiilor la care România este parte, cînd aceste vehicule sau nave pătrund pe teritoriul României, pe aer sau accidental cu condiția ca astfel folosite să se facă exclusiv pentru nevoile vehiculelor sau navelor. b) folosirea invenției de către o persoană care a aplicat invenția sau a luat măsuri efective și serioase în vederea folosirii ei cu bună-credință pe teritoriul României independent de titularul brevetului de invenție și înainte de constituirea unei depozit reglementar privind invenția sa mai înainte la data la care curge termenul de prioritate recunoscută; în acest caz, invenția poate fi folosită în continuare de acea persoană, în volumul existent la data depozitării naționale reglementar sau a priorității recunoscute dreptul la folosire nu poate fi transmis decît cu patrimoniul persoanei (...) c) producerea sau folosirea invenției exclusiv cu scop experimental; d) comercializarea sau oferirea spre vânzare, r

Corbii încep să-și scoată ochii...

În dezvăluirea adevărului și a forțelor „oculte” care au jucat un rol macabru în deturarea revoluției tinerilor din decembrie 1989, un rol de primă mînă l-a jucat, fără echivoc, presa. Exceptînd presa centrală, fecundă, laborioasă, combativă, în multe privințe apropiindu-se de presa bună din perioada interbelică, presa din provincie a jucat și ea un rol benefic în destelenirea terenului arid al totalitarismului și al comunismului, în „decelarea” structurilor cripocomuniste post-totalitare și postrevoluționare. Din rîndul publicațiilor de primă mărime din provincie am enumerat revistele „NU” din Cluj-Napoca, „SOLSTITIU” din Satu Mare și „CONTRAST” din Constanța.

Iată că vin alegerile locale. Iată că vine și vremea socotelilor, a răfuieiilor de tot felul. Divortul inerent Iliescu-Roman a creat multe bătăi de cap și dureri de șezut în ședințe interminabile. Doar niște crimpele de adevăr au ieșit la iveală despre curajul nepereche al tinerilor noștri, despre „Golaniadă” și „excursiunile” mineriadelor.

În acest context luncos, clamoros, distinsul coleg VIOREL NISTOR de la revista clujeană „NU” mai pune o dată degetul pe rană, dacă mai era cazul, într-un interviu, în multe privințe bănuibil ca sincer, cu profesorul Ion Mănzatu. Se știe că Ion Mănzatu a răspuns de o comisie guvernamentală, cu privire la evenimentele dramatice din Tg. Mureș din martie '90. Ne-am fi așteptat ca respectivele păreri să le regăsim în cuprinsul rapoartelor comisiorilor parlamentare și gu-

vernamentale, care au „studiat” cauzele și efectele evenimentelor tîrgumureșene, iar nu într-un interviu atît de tardiv. Așadar în nr. 62/1992 al revistei clujene „NU” veți avea surpriza să-l regăsiți pe profesorul Mănzatu dezlanțuit, ca o furtună într-un pahar cu apă. Noi știm sigur că atît Mănzatu, cit și Dumitrașcu și Văcaru dansează în „partida” dlui Ion Iliescu, așa că atacurile sub centură la adresa lui Petre Roman sînt, cel puțin din această perspectivă, parabile.

În orice caz, nu e rău că au început corbii să-și scoată ochii, deși în proverb e viceversa. Iată ce spune profesorul Mănzatu despre generalul Militaru, general în rezervă, care a jucat un rol atît de nefast în revoluția din decembrie '89: „El este ticălosul care ordona unde se produceau, repet, foarte multe din crimele care s-au produs în capitală și în țară, și spre el, culmea, mergeau nenunțate date și informații care evident legau lucrurile”. Legătura scoli-tului moscovit Militaru cu ambasada și consulatul sovietic, chemarea trupelor sovietice în ajutor, se leagă tot de acest nume sinistru. Acum, cu dure-roasă întîrziere, I. Mănzatu spune negru pe alb: „Militaru a realizat, a avut probabil ordin să realizeze, a generat diversiv-unea cu existența acelor tero-riști”. Profesorul Mănzatu vorbește de existența acelor 2000 de mașini străine, în special marca LADA, sosite de la Moscova la București, Sibiu, Cluj, Timișoara, Tg. Mureș, încă din data de 14 decembrie 1989. Așa că, forțele „oculte” nici nu mai sînt atît de culte, ele erau dirijate de și de

la Moscova. L-au debarcat pe Ceaușescu în Crăciunul însingurat al anului 1989, iar Gorbaciov, maurul, a demisionat în zilele Crăciunului anului 1991, la doi ani distanță în timp. Troica sovietică s-a împotmolit în foame și frig, în neîncredere și suspiciune.

Profesorul Mănzatu mai uită să specifice că la deturarea sensurilor majore ale revoluției și revoltei populare au contribuit nu doar trupe speciale ale terorismului internațional (KGB și MOSSAD, cu osebire), ci și teroriștii noștri autohtoni, în special trupele DIA ale M. Ap. N., ofițeri de securitate aserviți vechiului regim ceaușist, cit și milițienii și bezmeticii din garzile patriotice!

În zadar se plînge acum dl Mănzatu că din dosarul penal al evenimentelor din Tg. Mureș lipsesc exact 309 file. Spre marel nostru regret, Procuratura Militară, din cadrul Procuraturii Generale a României, n-a dus nici măcar un dosar penal pînă la capăt, cu privire la evenimentele dramatice din decembrie '89. De ce? Pentru că vinovată, în bună măsură, este și armata. Iar Procuratura militară este subordonată ierarhic M. Ap. N. În orice caz, I. Mănzatu se spală ca Pillat pe miini și aruncă acum vina pe G. Voican-Voiculescu și pe N.S. Dumitru, cu privire la moșmon-direa și musamalizarea eveni-mentelor singeroase dintre români și maghiari, din Tg. Mureș, făcîndu-l pe cei doi pre-opinenți, adevărați „trădători de neam”! Să cităm: „Ei au partici-pat la acest scenariu, ei l-au continuat în momentul în care au întocmit raportul în care singuri vinovăți pentru întreaga

acțiune erau românii. (...) Noi nu incriminăm populațiile, aici trebuie incriminate, trimise în justiție niște persoane și bine-înțelese ofițere, și interne și externe, care au generat acest conflict”. Ne-am obișnuit parcă prea ușor să dăm vina, toată ziua, bună ziua, pe ofițerele străine; cînd colo, ai noștri bravi și mizerabili generali au semnat atît evenimentele care au însingurat țara în decembrie '89, cit și evenimentele din Tg. Mureș, din București, Timișoara, Sibiu, Cluj, Brăila etc. Oficiu este internă și este de partid și de armată și de S.R.I. Acesta este „adrianțu”, nu trebuie căutat în altă parte.

Era de așteptat ca un capitol aparte să i se atribuie fostului premier Petre Roman. Este făcut cu ou și oțet. Este socotit agent străin. Dar să-i dăm cuvîntul combatantului profesor care, în loc să-și vadă de cercetare, s-a băgat pînă-n plasele în politică: Așadar, Petre Roman s-a dovedit a fi „în legătură directă cu o serie întreagă de ofițeri de spionaj străini (...) Sunt convins că dacă domnul Caraman va fi obligat de justiție să o facă (să-l dovedească, adică, spion pe Roman — n.n.), o va face, pentru că i-a fost superior la Paris cînd era șeful serviciului de spionaj al României”. Așadar, alt personaj dubios, sinistru, dl. Caraman, fostul șef al serviciului secret român de informații. Chiar așa, pe unde și-o fi vînturat pașii tovil — molotovul Caraman?!

Aici profesorul I. Mănzatu este iar pătînitor. În loc să spună cit rău au adus țării atît tatăl lui Ion Iliescu, cit și al lui Petre Roman, în loc să spună că au luptat împreună în Spania și URSS și ne-au băgat bolșevismul în case, cu aju-

torul tancurilor sovietice, ex-profesorul se lasă furat de patimi și aruncă toată vina în bratele guvernării lui Petre Roman, care poate fi tradus în justiție, retroactiv, pentru de-zastrul la care, a adus economia națională. Oare Ion Iliescu nu poate fi tradus în instanță exact pentru aceleași motive, ba chiar și pentru altele mai grave? Să admitem că Petre Roman ar fi fost spion kaghebișt. Nu putem uita că și Ion Iliescu a făcut o școală politică și alta militară la Moscova. Nu putem uita că a fost secretar al C.C. al PCR și prim-secretar de județ. Chiar și „debarcarea” lui Roman ni se pare un joc politic neolial, stupid chiar.

Corbii au început să-și scoată ochii sau, și mai exact, este un alt joc de culise. Vorba că doi se bat și al treilea cîștigă nu stă în picioare. Dl. Nicolae Manolescu este cunoscut doar în rîndul intelectualilor. Facem pariu, unul la o mie, că vor intra în alegeri prezidențiale Iliescu și Roman, că Iliescu va fi reales președinte, iar Roman va fi uns din nou premier?! Astfel corabia noastră beată va merge înainte, mereu înainte, fără legitimitate și fără credibilitate internă și externă. Ion Iliescu și-a început „domnia” pe sînge tînar, nevinovat și pe minciună și nu poate sfîrși alt fel. Excelent scria eseistul Al. Paleologu, că în momentul în care Ovidiu și-a dat seama că dezastrul țării provenea de la el și blestemul său ancestral, a abandonat totul. Va abandona și dl. Iliescu Ion, asemeni confratelui său de la răsărit, Gorbaciov? Ar fi cel mai înțelept gest nobil, de care însă nu-l vedem în stare.

DORIN SALĂJAN

O ZI LA TRIBUNAL

RECURS PENTRU 5 LEI

Disputa între inventator și întreprindere

istoriul României, cu sau fără acordul pres al titularului, a acelor exemplare produs, obiect al invenției care au fost vândute anterior de către titularul de drept. Se poate observa că, mizând pe sentimente patriotice și pe faptul că inventatorul este român, statul își la liberă de a-i folosi, după plac și nevoi, invenția.

Privește atribuirea invenției, aici sunt și mai încurcate: Iată ce stipulează articolul 5: Dacă inventatorul este salariat în lipsa unei prevederi contractuale invenția se atribuie: a) unității pentru invențiile realizate de salariat exercitarea unui contract de muncă prevede o misiune inventivă încredințată în mod explicit care corespunde funcțiilor sale; inventatorul beneficiază de o remunerație suplimentară, stabilită prin contract. b) salariatului, pentru invențiile realizate de acesta în exercitarea funcției sale, fie în domeniul activității unității, prin cunoașterea și folosirea tehnicii ori mijloacelor specifice ale unității sau ale datelor existente în unitate, fie cu ajutorul material al acesteia, în lipsa unei prevederi contractuale contrare. Urmează un pasaj cel puțin discutabil: „Dacă invenția rezultă într-un contract de cercetare, în lipsa unei clauze contrare, dreptul la brevetul invenției aparține unității care a comandat cercetarea, inventatorul având dreptul la o remunerație suplimentară stabilită prin act adițional la contract. Cazurile prevăzute la alin. 1, lit. a) și alin. 2, inventatorul și unitatea au obligația reciprocă să se informeze în scris asupra creării și stadiului realizării invenției și să se abțină de la orice diligență”. Apare limpede că punctul de vedere al inventatorului este dezavantajat, atribuind, în lipsa contractului, invenția unității. Mai departe, se recurge la amenințări, frustrări și restricții pentru inventator, cărui numai de drept nu-i mai arde: „Încălcarea obligației de a informa atrage răspunderea persoanei vinovate. În cazurile prevăzute la alin. 1, lit. a) și alin. 2, dacă în termen de 60 de zile de la data cind salariatul a informat în scris unitatea asupra realizării descrierii invenției cererea de brevet nu a fost depusă la Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci, în lipsa unei convenții între părți, dreptul la deținerea cererii de brevet și la eliberarea brevetului de invenție aparține salariatului în condițiile prevăzute la alin. 1, lit. b). În cazul prevăzut la alin. 1, lit. b), unitatea are un drept de preferență în încheierea unui contract privind invenția salariatului său, ce trebuie exercitat în termen de 3 luni de la oferta salariatului; în lipsa acordului privind preferența contractului, acesta urmează să fie înregistrat de instanțele judecătorești”.

MIHAIL GĂLĂȚANU ■

Sala de ședințe a Curții Supreme de Justiție. Pe rol — procese penale. În boxă — deținuți în căușe. În holul imens, învaluit în nori de praf de la lucrările de recondiționare, părțile și martorii stau de-a dreapta și de-a stînga ușii, în tabere opuse. Unii se înjură și se amenință. Alții plîng. Asist și eu la un recurs, unde pîrlitul și reclamantul se judecă pentru pensia alimentară. Tatăl e reclamantul: un bărbat încins și furios. De 8 ani, de când a divorțat, achită lunar pensia alimentară (400 de lei), din care reține însă de fiecare dată 5 lei, costul mandatului, ceea ce înseamnă 480 de lei în total. Fosta soție l-a dat în judecată și Judecătoria din S.A.I. i-a dat dreptate. Acum el a făcut recurs. „Nu suport nedreptatea”, zice. Și nedreptatea este următoarea: să suporte el, din buzunarul lui, cheltuielile de expediere a banilor. Martorul hotărâște retrimiteră dosarului la Judecătoria S.A.I. Bunicul copilului își șoptește că el i-a cumpărat copilului un costum de fiș pe care a dat 2000 lei. La ieșire, mult-păgubitul de el înjură în bloc grupul fostei lui familii. Fosta soție și fostul soț cru se întorc plîngînd în sală și-l pîrăsc doamnei judecătore care, obosită, îi invită la calm și rațiune.

DIVORȚEAZĂ ȘI EVACUEAZĂ!

• Nu bănuiam o așa proliferare a divorțurilor în România! Cercetînd, într-o singură zi, listele cu cauzele civile pe rol la Judecătoriile celor 6 sectoare, am constatat că 90% sînt divorțuri și evacuări. Se întîmplă cam așa, după cum am observat din cele 3 procese la care am asistat:

EA vine de regulă cu mămica și cu 3-4 amice care depun mărturie despre cît de rău o ducea cu EL. Iar el, invariabil, bea, nu dă bani în casă și are o legătură. Mai toate lucrurile din casă au fost cumpărate de mămica și tătucul ei. În timp ce avocatul EI și avocata LUI se gratulează cu acuzații, EI nu se privește, de fapt nici nu se vîd, par nici să nu se cunoască. După ce martorele ei își recită rolul, îl aud pe avocatul EI: „Gata, s-a terminat, nu mai rămîne decît evacuarea”. Pe urmă pleacă fiecare cu gașca lui la casa încă A LOR.

VALERIA DORNEANU ■

APACA exmatriculează copiii din grădinița

„personală”

Despre grădinița fostei I.C.T.B. am mai scris în „Flacăra” („Apaca și grădinița ei de 5 stele”). Cîndva era fala învățămîntului preșcolar, exponat unic pe care l-au admirat toate soțiile demnitarilor străini, ultima fiind Raisa Gorbaciova. Mare (40 de locuri), bine utilă, amplasată la intersecția a 3 cartiere și în coasta palatului Cotroceni, cu un spațiu verde în întinderea unui parc orașenesc, această grădiniță cu program săptămînal face cum obiectul unor manevre gen ping-pong. Și ceea ce-i mai grav, 225 de copii sînt amenințați cu „exmatricularea” la 1 februarie a.c. E vorba despre copiii ai căror părinți nu lucrează la unitatea patronatoare — „Faberrom”, fostă RESTSERVCONF și fostă secție de întreținere. Într-o adresă recentă trimisă de directorul societății conducerii grădiniței, pe un ton ultimativ, se pune în vedere părinților care nu lucrează în unitatea societății să achite retroactiv (pentru perioada martie 1991 — ianuarie 1992) suma de 2887 pentru creșă și 2185 pentru grădiniță, lunar (în total peste 20.000 lei), această valoare reprezentînd cheltuielile de întreținere. În caz contrar, începînd cu 1 februarie, acești copii vor fi dați afară. E bine de știut că ei — acești copii, contrar prevederilor legii, părinții le suportă integral contribuția pentru hrană, care a ajuns deja la 880 de lei/lună. Societatea patronatoare invocă deficitul financiar înregistrat în anul 1991, datorat în întregime cheltuielilor destinate creșei și grădiniței. E de înțeles că acest deficit a fost atît de tirziu sesizat de aceea ne îndumim, de ce, la încheierea anului „școlar” recit, nu a făcut demersuri, în temeiul hotărîrii 461/30.VI.1991 pentru ca Ministerul Învățămîntului să preia această

unitate școlară, așa cum au procedat și alți agenți economici aflați în aceeași situație. Cu ce sînt vinovați copiii pentru incompetența fostului director și a fostului lider sindical care au semnat decizia de păstrare a creșei și grădiniței în subordinea societății? E drept că între timp cei doi au ajuns să fie arestați și cercetați pentru fraude și abuzuri, și că cei rămași trebuie să descurce firele încurcate de ei. Nu e clar ce se va întîmpla cu spațiul rămas disponibil după evacuarea celor 225 de copii: va fi și el închiriat unei universități particulare, așa cum s-a întîmplat cu Clubul I.C.T.B.? Care este interesul real al societății: să recupereze deficitul sau să scape de țînci? Cum va putea plăti un părinte care are trei copii aici cîte 2000 lei/lună contribuția de hrană și cîte 2800 de lei/lună întreținerea?

Cert este că Ministerul Învățămîntului nu mai poate prelua acum această unitate de învățămînt și că societatea „Faberrom” nu o mai poate întreține. În toată țîncii, niște copii trebuie mutați nu se știe unde, niște educatoare bine pregătite trebuie să intre în șomaj și asta pentru că dl. director Ionescu n-a spus curat, la începutul anului școlar, care-i sînt condițiile și intențiile. La toate demersurile doamnei directoroare a grădiniței (la Guvern, la Procuratură, la Parlament) i s-a răspuns cu ridicări din umeri. „Singura soluție — spune dînsa — este să punem firma «Grădiniță de handicapați» și atunci copiii sînt salvați”.

Cum vi se pare, domnule prim-ministru, adevărul acesta?

VALERIA DORNEANU ■

Strada Lăptari — Tei, din cartierul Colentina, ca majoritatea străzilor din marile cartiere bucureștene, este un simbol al depersonalizării, edilitate ocazională. Peisajul este tern. Blocuri cu fațade inerte ascund înfîmîntă înfrigurată a zeci și zeci de familii mai mult sau mai puțin sărăcite de reforme.

Chemați de o sesizare telefonică am bătut la ușa apartamentului 15 din blocul 4, scara 1, etajul 2, unde locuiesc, cu chirie la stat, dna Jana Scărlătescu în vîrstă de 86 de ani și fiica sa Adela Maria, în vîrstă de 63 de ani.

Am pătruns într-un apartament de două camere, confort II. Sărăcia spațiului, și așa diminuat de norma arhitecturală, ne-a izbit imediat. Covoarele lipsesc. Mobila din locuință este redusă la strictul necesar: două paturi, două mese, cinci scaune, două etajere, un șifonier și un dulap de vase. Aparat: un aragaz, un frigider și un mic radio, toate vechi de cel puțin douăzeci de ani. „Doar mama primește o pensie de 3100 lei. Așa că, încetul cu încetul am vîndut totul” ne mărturisește dna Adela Maria. „Ceea ce n-am vîndut ne-a fost furat. Pentru că sistemul bătrîne și nu mai avem atenția din tinerețe”, completează mama.

Ca și alte multe persoane din România, în momentul de față cele două femei în vîrstă SE AFLĂ ÎN IMPOSIBILITATEA DE A SE ÎNTREȚINE. D-na Jana are glaucom și nu mai vede aproape deloc, iar fiica dînsa a suferit o fractură de col femural, care, datorită unei infecții, este neoperabilă. „Ne mai ajută femeile de la biserică. Cînd se termină mîncarea pe care ne-o aduc, bem ceai de plante și mîncăm piine”, declară dna Adela. Încercăm să aflăm dacă au rude, prieteni, cunoștințe, care

le-ar putea ajuta cu bani sau făcîndu-le din cînd în cînd cumpărături necesare. „Priviți acest obiect (dna Adela ne arată cadrul metalic cu ajutorul căruia se deplasează), este singurul prieten acum. Cine are nevoie să-și ia pe cap două bătrîne ramolite? Iar bani pentru o îngrijitoare... De unde?”

Amintirile unui om în vîrstă nu reprezintă doar simple relatări ale unor avatari existențiale, ci și inefabile clipe de întoarcere în timp: „Sînt fîna profesorului Dimitrie Gusti, domnule. Cunoșc la perfecție franceza și engleza. Dar la ce mi-a folosit? Am făcut doi ani de închisoare la Penitenciarul Central Craiova pentru o așa zisă tentativă de trecere frauduloasă de frontieră. Cînd am ieșit de acolo, Securitatea mi-a propus să colaborez. Ar fi trebuit să furnizez date privind anturajul sotului meu, Barbu Niculescu, emigrat în Statele Unite. Am refuzat. Că sînt mîndră și îmi place demnitatea. Dar nici serviciu nu mi-am găsit.”

Încerc să văd ce-i de făcut, mă duc la Dispeceratul policlinic din Strada Nada Florilor, unde dna Pleșescu, medic teritorial, trebuie să întocmească dosarele necesare pentru ca bătrînele să poată beneficia de sprijinul medical și social adecvat. Nu izbușesc să stau de vorbă cu nimănui. Toți sînt ocupați cu probleme mari și importante. Un mărunt și situația bătrînelor Scărlătescu nu-și găsește rînd.

Căminul de bătrîni nr. 1 poate rezolva situația numai la solicitarea bătrînelor, cu dosar medical și avizul Primăriei. Primăria a îndrumat dosarul către inspectoratul pentru handicapați.

ROMULUS MAIER ■

VOR MURI în mizerie?

Literatură

NOSTALGIA LUI GABRIEL DIMISIANU

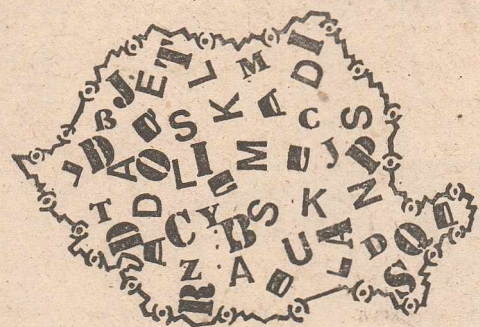
Se află în librării, printre cărți polițiste și romane de dragoste, un volum de critică literară de Gabriel Dimisianu. Un volum discret ca și autorul. În sumari figurează cinci studii consacrate unor critici literari care au jucat un rol important în istoria culturii noastre: Titu Maiorescu, Pompiliu Constantinescu, Perpessicius, Șerban Cioculescu și Vladimir Streinu. Numele lor, reunite, ne fac să înțelegem semnificația titlului dat de autor întregii cărți: Repere.

Gabriel Dimisianu — care nu este un iconoclast, ci un adept al colaborării civilizate — consideră absolut necesară existența unor „reper”. Negarea tradiției, promovarea unui nonconformism sfidător, convingerea că totul trebuie luat de la început constituie atributele unei atitudini barbare în cultură. Geniul însuși are, în acest domeniu, aparența unei intruziuni a forțelor stihiale într-un spațiu al domesticității. Este ca și cum o fereastră s-ar deschide brusc și viforul de afară ar pătrunde în camera liniștită și ar răvăși hirtile de pe birou. Geniul este așteptat cu fervoare, cu un fel de speranță mistică, doar în domeniul creației artistice; în viața culturală, care reprezintă o administrare a operelor create de artiști, este nevoie de competență, probitate morală, spirit de cooperare, limbaj comun, cu termeni bine definiți, modestie, devotament față de creația altora etc. Geniul poate apărea, spontan și sporadic, chiar și la popoare primitive. O viață culturală adevărată nu se constituie însă decât în timp, la popoare civilizate.

În cartea sa, extrem de instructivă — care constituie ea însăși un „reper” în aceste vremuri de confuzie a valorilor — Gabriel Dimisianu demonstrează că noi, românii, am avut încă din a doua jumătate a secolului trecut o viață culturală în sensul european al expresiei. Instituția reprezentativă pentru această viață culturală a fost, bineînțeles, Junimea. Cuprins de nostalgie, Gabriel Dimisianu îl citează pe Titu Maiorescu, care definea astfel cenaclul condus de el: „Și se formase astfel o atmosferă de preocupări curate intelectuale, care fără voie și pe nesimțite ajunseser a stăpîni pe toți, așa încît orele petrecute o dată pe săptămînă la Junimea steteau în cel mai mare contrast cu viața de toate zilele, erau o lume aparte, un vis al inteligenței libere înălțat deasupra trivialităților reale”. Analizînd, în continuare, activitatea unor critici literari dintre cele două războaie mondiale — care fac parte, conform clasificării lui E. Lovinescu, din „a treia generație postmaioresciană” — Gabriel Dimisianu evidențiază continuitatea vieții culturale din România, continuitate care a făcut posibilă rafinarea la maximum a mijloacelor de expresie.

În carte nu sînt incluse și studiile consacrate unor critici contemporani cu noi, iar omisiunea are o semnificație. Critici de mare valoare există, fără îndoială, și în vremea noastră, dar nu mai există tocmai aceea viață culturală pe care o evocă, nostalgic, Gabriel Dimisianu. Comunismul a distrus „visul inteligenței libere”, a instaurat barbaria în cultură, prin distrugerea ireversibilă a tradiției, printr-un grobian entuziasm al pionieratului, prin colectivizarea forțată a actului creației, prin susținerea tendențioasă a amatorismului. Această lipsă de repere, această „originalitate” primitivă (nu întîmplător regăsim euvintul și în sintagma neocomunistă „democrație originală”) îi repugnă profund lui Gabriel Dimisianu. Cartea sa, scrisă în întregime în timpul lui Ceaușescu și apărută abia după căderea lui, este o lucrare elegantă, dar eficientă, dată modulului comunist de a concepe cultura unei țări.

ALEX. ȘTEFĂNESCU ■

Desen de AUREL ȘT. ALEXANDRESCU ■

FILM

Vom recupera 45 de ani de abstenență sexuală!

În defuncta noastră cinematografie socialistă, preocuparea pentru estetica sărutului a lipsit cu desăvîrșire. Degeaba ați așteptat ca cei doi tineri necăsătoriți, care locuiesc în același apartament, din filmul *Mult mai de preț e iubirea* de Dan Marcoci, să se sărute! Degeaba ați așteptat așa ceva de la filme ca *Liceenii*, sau *Zîmbet de soare*, sau *Sania albastră*! Degeaba ați așteptat de la producția ultimilor 10 ani, să spunem, fotografia unui sărut! Și mai ales în filmele cu, despre și pentru tineri! În *Sania albastră*, de pildă, al cuplului Fănuș Neagu — Ioan Cărmăzan, se ajunge chiar la o performanță (e un film de dragoste, bineînțeles, cu, despre și pentru tineri): el și ea sînt în aer, singuri în cabina telefericului, și îndrăznesc să se „sărute” cu... nasurile!

Această lipsă, care ni se pare azi de domeniul incredibilului, e pe cale de a fi reparată de același vajnici și abștinenți regizori, care, timp de 45 de ani e drept, veghează de cerberi în fustă, s-au abținut să introducă amorul în film. Dar iată că acum, grație libertății erotice de după revoluție, bătrînii noștri regizori trăiesc a doua tinerețe.

Mamă! — strigă în cor cineaștii defulați — ce ne vom mai răzbuna! După atitea filme a-duleatoare, vom face numai filme seducătoare! După atitea filme abștinent, vom invada plăta numai cu filme sexy! O să avem și noi aici un „Hong Kong balcanic”, cum îmi spunea odată fericit Șerban Marinescu. Vă vom sătura noi de săruturi și de nuduri!!

Acest program estetic-erotic a și început să fie pus în practică. De pildă, în *Liceenii rock-n roll*, Miss Litoral și Harababura, regizorii Nicolae Corjos, Mircea Mureșan și Geo Saizescu par renăscuți! Ei recu-perează toți sinii, toate coapsele și toate buzele senzuale pe care cei 45 de ani de dictatură le-au strî-

vit! Nici Rubens nu a dat dovadă de atîta imaginație carnală!

Și cînd te gîndești că mai an critica de specialitate le reproșea regizorilor noștri că nu au imaginație! Imaginație nu avea dictatura, nu ei! Altfel cum se explică saltul pe care îl face un Nicolae Corjos de la *Liceenii* dictaturii, uscați și lipsiți complet de săruturi și de nuduri, la *Liceenii* libertății și democrației, cînd săruturile și nudurile invadează ecranul non-stop, în ritm de rock-n roll!? Sau ce să mai vorbim de cuplul Rodica și Mircea Mureșan, care de la un film rece și abștinent ca *Întoarcere la dragostea dinții*, de pildă, ajunge azi să ne dea dovada maturității sale creatoare, întrecînd în veselia de cărnuri senzuale Complexul de palmiped de la Șercala! Nici Geo Saizescu nu se lasă mai prejos, dezbrăcînd tot ce intră în cadru, purcel, cățel, femeie, Teodora Mares, Cezara Dafinescu, Dem Rădulescu și Miss „Dunărea” lui, realizînd o harababură de sexuri, sinii și fese că însuși Fellini și *Satyricon*-ul său s-ar naște a doua oară și ar plaga-o! Iar dacă adăugăm și *A unsprezecea poruncă* de Mircea Daneliuc, cantitatea de cărnuri sfîrțecate concurează nu numai Abatorul lui Mrozek, ci și abatorul de la Slobozia.

Dar și alți cineaștii români se pregătesc să se răzbune: se află în laboratoarele lor de creație 77 de filme care au la bază aceeași viziune sexy zdrobitoare. Dar această viziune, să nu uităm, se găsește la baza unor mituri universale, precum *Medea* sau *Oedip*. Iată, deci, secretul după care se orientează și se conduc cineaștii noștri. În acest fel, dezbrăcîndu-se de orice complex sexual, ei sînt primii care au gasit calea de a intra în Europa!

GRID MODORCEA ■

CIORAN

Mărturii și anateme

● Imediat ce scot nasul afară, strig: „Cîtă perfecțiune în parodia Iadului!”

● „Este rîndul zeilor să vină la mine, nu al meu să mă duc la ei” a răspuns Plotin discipolului său Amelius ce vroia să-l ducă la o ceremonie religioasă. La cine, în lumea creștină, va mai fi existat o asemenea înălțime a orgoliului?

● Tot ceea ce mă pune în dezacord cu lumea face parte din mine. Prea puțin am deprins prin experiență. Accepțiile mi-au luat-o totdeauna înainte.

● Mai mult de un sfert de oră nu se poate asista fără să-ți pierzi răbdarea la nenorocirea altuia.

● Despre un cine sau un soarece nu se spune niciodată că este muritor. Cu ce drept și-a arogat omul acest privilegiu? La urma urmelor, moartea nu este găselnița sa, și faptul de a se crede unicul ei beneficiar este un semn de vanitate.

● Critica este un nonsens: trebuie să citești nu pentru a-l înțelege pe celălalt ci pentru a te înțelege pe tine însuși.

● Dacă omul uită de cele mai multe ori că este feroce, o face pentru că așa este dintotdeauna.

● A nu avea nimic comun cu oamenii decît faptul că ești om!

● Fiecare dorință îmi provoacă o contradicție în așa fel încît orice-aș face ceea ce contează este de fapt ceea ce nu fac.

● Pentru a întrevădea esențialul nu este nevoie să exersezi vreo meserie. A sta nemiscat toată ziua, gemînd...

● Nu durerile violente sînt cele care ne marchează ci durerile surde, insistente, tolerabile ce fac parte din corvoada noastră zilnică; acestea ne provoacă uzura, așa cum ne-o provoacă Timpul.

● Pentru un scriitor a-ți schimba limba este ca și cum ai scrie o scrisoare de dragoste cu ajutorul unui dicționar.

● Luciditate: suferință permanentă, un inimaginabil tur de forță.

● Cei care vor să ne facă mărturisiri scandaloase contează, cu cinism, pe curiozitatea noastră pentru satisfacerea nevoii de prezentare a secretelor lor. Ei știu bine că din această cauză vom fi prea invidioși pentru a le dezvălui pe ale noastre.

În românește de EUGENIA VASILE ■

ARTIȘTII ROMÂNI ȘI MARILE

Un om trece zilnic pe lîngă o statuie mare ureată pe un soclu și mai mare. Într-o zi, cineva, din alt oraș, i-a lăudat-o. Omul asculta ce-i spunea străinul și se întreba: Despre ce statuie o fi vorbind?

Uneori, tocmai lucrurile mari ne scapă. Ies din dimensiunile vieții obișnuite. Artistul plastic român, cînd discută prețurile operei de artă pe piața mondială, se gîndește că și la comerțul din galerii specializate ori tirguri. Sînt convins că la întrebarea: Există ceva mai important pentru stabilirea așa-zisei cote personale? ar ști să răspundă doar unul din o sută. Asta, pe de o parte, pentru că îndeobște artiștii — ca noi toți, dealtfel — sînt deprinși să manifeste o fină oroare față de chestiunile de fond ale comerțului, ale valorizării pe piață a creației, pe de altă parte fiindcă lipsesc informațiile. În institutele de profil nu se predă nici un curs despre aventura operei după ce părăsește atelierul. Cu toate că un curs interesînd pregătirea pentru viață — și anume pentru cea artistică — ar fi extrem de util.

Mai importante decît comerțul de magazin sînt licitațiile. Ele stabilesc cotele, din ele se deduc prețurile curente.

Am consultat un tom masiv și amănunțit conținînd prezente pe piață, prețuri și cote în 1990 editat în Franța. Se cheamă „Le Guide des peintures de la peinture du XIX-e siècle à nos jours”.

În cartea respectivă volum e adreșat persoanelor avute și pricepute în arta colecționării. El e interesant oricum, intrucît povestește, în limbajul precis al numelor și cifrelor, politica mondială în cultura plastică. Pentru noi, românii, prezintă un interes major iar sensul lui trebuie descoperit analizînd prezența operelor unor artiști autohtoni ori născuți aici. Iată ce nume apar: Paul Ackerman, Nora Auric, John Barber, Victor Brauner, Sami Briss, Horia Damian, Natalie Doumitrescu, Nicolae Grigorescu, Isidore Isou, Jacques Herold, Alexandre Istrati, Marcel Jancou, Mattis Teutsch Janos, Nafir, Ion Păcea, Paul Păcea, Ion Părahim, Arthur Segal, Daniello Spoerri, Saul Steinberg, Eustația Stoenescu.

Numele care, publicului mare, îi spun ceva sînt Nicolae Grigorescu, Ion Păcea și, eventual, Eustația Stoenescu, Victor Brauner, Horia Damian. Exceptîndu-l pe Natalia Dumitrescu și pe soțul ei Alexandru Istrati — stabiliți la Paris imediat după război — ca prieteni și legatari testamentari ai lui Brîncuși — toți ceilalți sînt evrei care nici măcar în monografiile nu amintesc de formația lor ca pictori la București.

Cele mai mari prețuri obținute de artiștii citați la licitațiile marilor case europene și americane sînt, în franci, următoarele:

Paul Ackerman — 28 000
Nora Auric — 8 000
John Barber — 7 000
Victor Brauner — 1 522 000
Sami Briss — 8 500
Horia Damian — 45 000
Natalie Doumitrescu — 122 000
Jacques Herold — 215 000
Isidore Isou — 38 000
Alexandre Istrati — 220 000
Marcel Jancou — 990 000
Mattis Teutsch — 74 000
Nafir — 2 500
Paul Fried — 45 000
Jules Perahim — 9 000
Segal Arthur — 472 000
Daniello Spoerri — 63 000
Saul Steinberg — 649 000

El au obținut prețuri și mai mari anii trecuți, ca să nu mai vorbim că au fost foarte productivi, ca Spoerri și Steinberg au o plată întinsă și tot atît de productivă. Ca să fie clar ce înseamnă o cotă de cîteva mii de franci și chiar de cîteva zeci de mii, e suficient să spun că în volumele amintite, între numeroasele lucrări de Paul Cezanne tranzactate și licitate, una — un „ulei pe pinză” de 49 X 60 cm. — a obținut la Sotheby's

Arthur Miller la Teatrul Național

Cîteva dintre piesele de rezistență ale lui Arthur Miller le-am văzut în ultimii ani pe scenă, pe micu, și pe marele ecran, la video (e vorba de „Moartea unui comis voiajor”, „Vedere de pe pod”, „După cădere”, „Incident la Vichy” ș.a.). Iată însă că Teatrul Național din București, în vădit reviriment după preluarea pupitrului directorial de către Andrei Șerban, ne face o reală surpriză cu „VRAJITOARELE DIN SALEM”. Regia artistică aparține tinărului și talentatului Felix Alexa (n. la 18 noiembrie 1967; este student în anul V la secția de regie teatru a Academiei de Teatru și Film, clasa prof. Cătălina Buzoianu). Gest nobil și temerar în același timp, al tinărului regizor. Cu o scenografie cit se poate de simplă, am spune chiar rudimentară, care se practică de altfel (scenografia aparține Irinei Solomon și lui Dragoș Buhagiar), tinărul regizor Felix Alexa ia, cum se spune din capul locului, taurul de coarne.

„VRAJITOARELE DIN SALEM” (autorul i-a spus „The Crucible” sau „Crucificatul” — mai exact, „Cel care poate fi crucificat”) este piesa de real prestigiu, care a cucerit atât luminile rampei, dar a cunoscut și mare succes atunci cînd a fost transpusă în film (scenariul filmului aparține lui J.P. Sartre, iar filmul este difuzat imediat după anul 1957). Așadar, aflat în plinătatea gloriei și la finisul unei cariere scriitoricești strălucite, pe de o parte, și un tinăr regizor, Felix Alexa, abia scăpat din hățurile unei facultăți de profil, pe de alta. Interesantă îngemănare.

Arthur Miller (asemeni lui Umberto Eco) din „Numele trandafirului”) ne transpune într-o lume bîntuită deopotrivă de diavol și de bunul Dumnezeu. Este o lume în care „îzbucnirea sălbatică a iraționalului” pare să fie condiția sa esențială. Căci, între noi fie vorba, între procesul vrăjitoarelor din Salem anulul 1692 (scriitorul pare a surprinde excelent un atac indirect la adresa maccarthismului) și cele trăite chiar de el, atunci cînd a fost anchetat de temuta Comisie pentru Cercetarea Activităților Anti-americane, nu e decît un pas mic. Religia și politica, atunci, ca și acum, se întrepătrund, se interferează, se „fecundează” reciproc. În piesă „trăiesc” într-o blîndă complementaritate lumea veacului al 17-lea, bîntuită de vrăjitorie; Evul Mediu întunecat, bîntuit de Inchiziție; lumea bulversată a secolului XX, bîntuită de interese și politica oarbă, dogmatică, suficientă sîși. Politica — o spune autorul însuși în „Timebands” (Treceri) — este, nici mai mult, nici mai puțin, o „chestiune prea legată de conștiință, ca să poată lumina camera întunecată a sufletului colectiv, unde spaime tainice, detestabile și de nespus stăpînesc peste spații ale trădării și furiei violente, acoperite de plase de paianjen”. Atunci, ca și acum, așadar.

Lupta dintre bine și rău, dintre Dumnezeu și fratele său negru, Satanail, se dă și în familia PROCTOR (John Proctor — Costel Constantin) și Elizabeth Proctor — Olga Delia Mateescu. Amintim, în mină bună. Roluri, care le vin ca o mînușă, ce mai. Între ei se află căldura cuibului conjugal, anodin, e drept, dar și neîncrederea strecurată cu abilitate (între ei și între alți semeni) de către Pastorul Parris

(Constantin Dinulescu) și de tinăra și versatila Abigail Williams (Tatiana Constantin). De unde se vede limpede treaba că oamenii pot să fie, atunci, ca și acum, duplicitari, ba chiar triplicitari. Mă refeream la Pastorul Parris, desigur, dar și la Judecătorul Hathorne (Alexandru Georgescu). Un rol notabil face Claudiu Bleonț (Pastorul John Hale). Mereu tinăr, mereu sobru și regal, cum se spune.

După unele valențe actricești, să ne întoarcem puțin la infuzia textului arthurmillerian. Scriitorul întinde, multe curse. Nu e o parodie de proces, ca multe altele. Nu e viața de-a gata și nici lume ocultă nu e. Autorul însuși pare un introvertit. Textul e puțin ritualic, iar preceptele sînt profund morale, dar și profund crestine. Are din toate cîte ceva. Rămii cu aceste înțelegeri. Rămii cu aceste convingeri. Este o lume măcinată pe dinlăuntru, pe de dinlăuntru, ca un „cocor care zboară pe dinlăuntru”, cum ar spune Arghezi. O lume capabilă, însă, să se regăsească pre sine și să renască din propriul moloz moral. O lume vituperă, dar în stare să-și scoată codița din propriile zvircoliri viperine.

Adela Mărculescu (Tituba), Ioana Bulcă (Ann Putnam) și Irina Răchitanu (Rebecca Nurse) sînt, parcă, predispuși să înfățișeze, în mod vădit, această lume, aflată într-o trecere și o petrecere. Sînt inițiate, astfel, să scapețe lacrima în obraji și să-ți înghețe suflul la marginea buzelor. Cu alte cuvinte, sînt capabile să ducă singure trena unui spectacol. În acest context generos l-am plasat, de bună seamă, și pe Valentin Uritescu (Giles Corey); totuși, rol prea episodic pentru posibilitățile actricești și intelectuale ale dlui Uritescu.

Așadar, scriitorul american, deși este anchetat pentru prietenii sale realizate în cercurile pro-comuniste, pînă la urmă se înregimentează scriitorilor și filozofilor blestemați, de talia lui Nietzsche, îndreptățiti, într-un fel, să spună că „Dumnezeu a murit!”. El merge și mai departe și face, tirziu dar bine, un pas hotărît. Asemeni lui Panait Istrati, J.P. Sartre, Yves Montand și alții, vede strada oarbă pe care a ajuns socialismul și comunismul și abandonează jocul periculos. Sînt oameni și despoți aserviți sistemului, care vorbesc în numele omului, dar nu fac efectiv nimic pentru el! Aici este mare, în adevăr, Arthur Miller. Căci nouă ne vine ușor să facem aceea paralelă, atît de necesară, între procesul vrăjitoarelor din Salem (1692), procesul din 1956, din care Arthur Miller a ieșit pînă la urmă cu bine, și procesul comunismului (1989—1992). Dacă în modernitatea textului (1949 „Death of a Salesman”), am fi regăsit numele lui Gorbaciov, G. Bush și Papa Ioan Paul al II-lea, nu ne-am fi mirat. Nu știam, doar, unde să-i plasăm, pe fiecare în parte, cit de partea Diavolului, cit de partea bunului Dumnezeu. În orice caz, mai bine mai tirziu decît niciodată, dle Arthur Miller: e bine că ați ajuns la această concluzie luminată, că nu carnea de tun, nu turma, oricît de numeroasă, ci numai conștiințele pot salva lumea! Și trebuie să o facă. Altfel sîntem condamnați la pleire, la autodevoare, la autodistrugere.

DORIN SĂLAJAN ■

Ultimul cartuș al lui SERGIU NICOLAESCU

Domnule Redactor...

De o vreme vă faceti un obicei de a publica în rubrica FILM articolele unui narator Modorcea pe care un confrate de al dumneavoastră în revista „Viețile” îl descrie ca un „idiot delator”, „omul cel condamnabil”, prost ca o brînză etc. etc.

Personal încerc să mă abțin să dau calificative acestui individ care nu mi-a provocat niciodată altceva decît senzații de milă și greață. Dar dacă doriți totuși la rubrica FILM să publicați cancanuri din lumea filmului faceti un efort elementar profesional și trimiteți un reporter la dl. C. Pivnicieru să-l întrebe dacă într-adevăr a declarat că as fi un „excroc”. Trucul de a pune în ghilimele sau așa ar fi spus altul, iar reporterul nu face decît oficiul de a reproduce este o smecherie gazetărească, care astăzi în fata iustitiei nu mai cred că are vreo valoare. Oricum am început demersurile necesare pentru a-l chema în fata iustitiei pe cel care calomniază de mai bine de 2 ani cinematografia românească din păcate, de data aceasta, sub protecția publicației dumneavoastră.

Declar în scris fără ghilimele sau alte subterfugii că Ge. Me. este un mincinos, o persoană profund necinstită care profitînd de bunăvoința dumneavoastră, publică aberații calomnioase la adresa unor personalități pentru a induce cititorii revistei dumneavoastră în eroare sau pentru a-și dovedi sîși că există. Păcat de spațiul și de reputația revistei ce o conduceți. În numele dreptului la replică și al adevărului și mai ales din respect pentru cititorii revistei dumneavoastră, vă rog să publicați și să verificați următoarele:

— Sînt învinuit că fiind președintele Consiliului Impuniticilor Statului am subevaluat patrimoniul „Studioului Buftea la 570 mil.” lei: iată ce spune contractul încheiat de conducerea Studioului Buftea, aprobat de Consiliul de Administrație și prezentat Consiliului din care fac parte:

pag. 6 art. 7.3. aliniat trei „Evaluarea bunurilor aporitate de acionarul român s-a făcut de comun acord cu toți acionarii și a fost expertizată de către Banca Română de Dezvoltare, expertiză făcută de acestia.”

În anul 1990 am protestat în C.N.C. și în presă atunci cînd patrimoniul Studioului Buftea era evaluat la 117 mil. lei. Arătam atunci că un străin ar putea cumpăra Buftea cu 500 000 \$. Acesta a fost unul din capetele de acuzare împotriva fostului director al Studioului.

— Nu am dus nici o tranzacție cu vreun partener străin privind Studioul Buftea. Nu am această calitate. Milbrok a dus tratative directe cu I. Marinescu și D. Gologan directorii studioului care au prezentat Consiliului (C.I.S.) documentele legale, respectiv, contractul și Statutul Soc. Mixte. După o analiză detaliată C.I.S.-ul și-a dat acordul propunînd unele îmbunătățiri cu care partenerul străin a fost de acord. (Referitor la protejarea filmului românesc în programare și pret: 2 octombrie 1991).

Aceste documente cu aprobarea C.I.S. s-au prezentat și în Consiliul C.N.C. unde cu cererea unor îmbunătățiri s-a dat acordul. Un singur vot împotriva. Dl. ing. C. Pivnicieru, a fost director al Buftei dar nu de peste 40 ani cum minte Ge. Me.

Este o mizerabilă calomnie încercarea de a pune în vocabularul dlui ing. C. Pivnicieru cuvîntul de „excroc”, domnia sa este un respectabil om de cinema cu care am încheiat zeci de contracte cu firme străine și care au adus țării multe milioane de dolari, dar în final această calomnie este de atribuția iustitiei.

În aceeași intenție de a provoca intriga între cinești se pronunță și numele dlui Mihnea Gheorghiu acuzat de același mitoman de fost nomenclaturist: în realitate un om de o mare cultură, scenarist și scriitor și care a adus mari servicii filmului românesc. Pentru aceste merite aproape 1 000 de cinești l-au ales ca președinte al Uniunii Cineastilor (1990).

Un alt neadevăr afirmat în același articol este că dl. Petre Roman fost prim-ministru printr-un abuz ar fi ales președinte pe dl. Dan Pita în locul dl-ului Petre Sălcudeanu. Conform legii 80 din Februarie 1990 Guvernul are dreptul să numească președintele C.N.C. din două nume propuse de Uniunea Cineastilor.

A accepta ca în revista dumneavoastră, dl. Dan Pita, regizor de renume, președinte al C.N.C.-ului și vicepreședinte U.C.I.N. să fie făcut de o nuliitate drept „Bulă gafeur” domnule redactor sef nu vă face cinste. Atunci cînd un nebun scrie un articol și acesta rămîne într-un sertar nu produce nici un efect, dar dacă el este publicat, atunci, oriunde în lume proprietarul publicației devine părtaş la calomnie. Dar să mergem mai departe: Într-adevăr am spus dlui ing. C. Pivnicieru „asta-i gîndire tipic comunistă”. De ce? În contract pag. 6, art. 7.3. aliniat doi se menționează că aportul adus de Studioul Buftea (570 mil. lei) reprezintă dreptul de folosință a clădirilor și a tuturor dotărilor studioului pe durata de funcționare a societății mixte, acesta rămînînd în continuare proprietatea acionarului român.

Deci nu ne vindem țara „tovarășilor comunisti”, ci facem doar o colaborare care atunci cînd nu mai este rentabilă pentru una din părți poate fi interzîntă. Cu cit un străin va investi mai mult el va fi mai interesat în recuperarea banilor și deci ne va aduce prestații de serviciu. Numai re tehnologizînd Studioul vom putea fi competitivi pe plan internațional. Dacă dl. profesor Pivnicieru sau mitomanul de Modorcea vor aduce parteneri mai interesanți, s-o facă. Oricum tratativele se duc la Soc. Comercială și nu în C.I.S. sau C.N.C.

Din 1965 am adus firme străine care au realizat o productivitate și prestații de servicii. Și nu numai eu. Dar acum este mai greu decît oricînd. De ce? Pentru că ne-am împărțit în fel și fel de Societăți vorbindu-ne de rău unii pe alții. Rezultatul: străinii fug imediat. Ceea ce nu respectăm noi, nu vor respecta nici străinii de care avem nevoie.

Pentru a doua oară în presă, ca orice papagal ce nu are ce spune și mai ales de ce răspunde, acest Ge. Me. amestecă numele unui mare cineast, dl. Titus Popovici în aprecieri privind viața mea particulară. Tot aita gunoi ca în tot ceea ce încearcă să mintă. Dar regula defăimării, a minciunii și a calomniei impune vulgaritatea.

În ceea ce privește comparațiile dl. Dan Pita — S. Nicolaescu cu dl. președinte I. Iliescu — P. Roman sînt la fel de cretine ca și întreaga sa gîndire. Oricum pot să vă asigur că dacă politica poate uni sau despărți doi prieteni sau dușmani, la cinești profesia noastră nu poate decît să ne unească.

Cu mulțumiri

SERGIU NICOLAESCU ■

LICITAȚII ALE PICTURII

105 050 000 fr. (!).

Prețurile frumoase — cum se spune între cunosători — înseamnă sute de milioane de franci, respectiv zeci de milioane de dolari. Un portret de Matisse a obținut 73 012 000 fr., un tablou de Bonnard — 21 000 000 fr. Un pictor al școlii de la Barbizon — unde a lucrat în tinerețe și Grigorescu — pe nume Theodore Rousseau a stabilit un „record personal” de 2 466 000 fr. O pictură de Henri de Fantin Latour s-a adjudecat cu 555 000 fr. Soția modestului — totuși! — artist, Victoria de Fantin Latour, pe care nici un dicționar, nu o reține e cotată, pentru „un buchet de trandafiri”, la 292 000 fr.

Singurul tablou din perioada franceză a lui Nicolae Grigorescu scos la licitație a obținut 45 000 fr., iar o pînă de Eustațiu Stoianescu doar 10 000 fr. Există puține picturi ale maestrilor noștri în colecții din străinătate. Acestea au apărut la licitații publice odată cu colecțiile respective. „Cotele” se stabilesc practic prin licitații succesive, vinzările de tablouri contemporane în galerii făcîndu-se din perspectiva prețurilor obținute la licitații — sau aucțiuni, cum se mai zice prin traducerea în românește a cuvîntului englezesc — ori prin tranzacție directă (mai simplu zis tocmeală).

Singurul modern care are o cotă pe piața internațională este Ion Pacea, tablourile sale participînd în anii 1990—1991 la mai multe licitații (cu colecții). „Cota” lui Ion Pacea este în jur de 20 000 fr. Nu e mult, dar e un fapt cert un reper pentru tot artistul român care visează carieră mondială. Nimeni nu poate spera azi la notorietate reală dacă nu are expoziții în galerii importante, dacă nu intră în colecții alături de „nume mari”, dacă nu ajunge în SISTEM. Există un sistem bine pus la punct care valorizează opera. În afara lui, artistul nu poate trăi decît din jocul norocului și al împlîrării. Nu contează că un român vinde cîteva pinze pe cîteva mii de dolari unui străin, dacă acesta nu circulă pînzele în sistem pentru a le fixa rostul și calitatea prin preț consemnat. Despre prețul unui tablou de Vermeer, spre exemplu, nu se poate vorbi deoarece nici un Vermeer

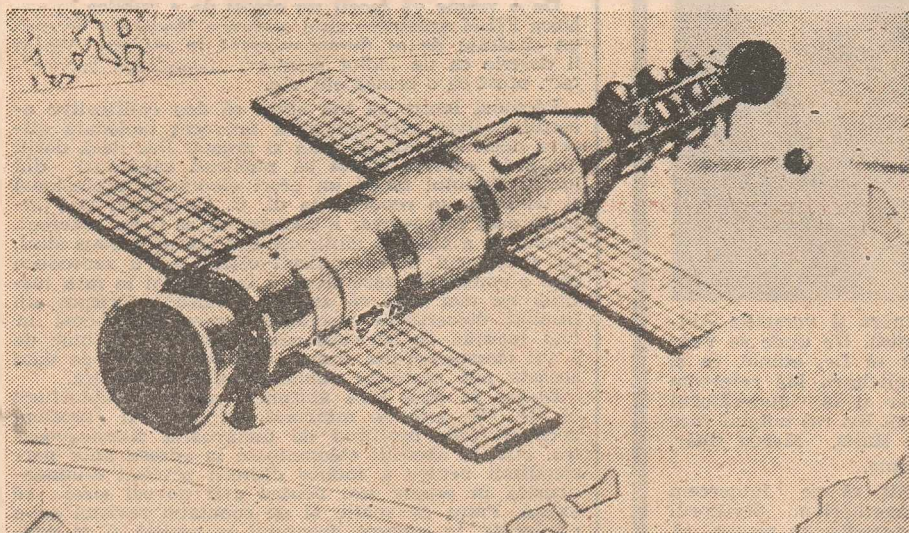
nu a fost scos la licitație de la 1900 încoace. S-au vîndut pe sub mînă, în timpul războiului, niște falsuri la sume enorme, pe atunci și atît. Operele lui Nicolae Grigorescu sînt de patrimoniu universal, dar ele nu interesează, cum se dovedește la licitații, deoarece artistul nu e cunoscut în lume aproape deloc. În schimb, un Theodor Rousseau, care ca valoare în sine nu suportă comparație, obține cote de ordinul milioanei de franci. Un desen de Jean Cocteau — care nu e nici pictor, nici desenator, e numai Jean Cocteau — a fost vîndut cu 45 000 fr. Exact cit, un Grigorescu.

Ca să fie și mai limpede care-i situația artistului român în relație cu piața europeană, să spunem doar că singurul român care a deschis o expoziție personală într-o galerie din vest a fost, în 1990... scriitorul Eugen Ionesco. Un număr de tablouri, au prezentat și alții, pictori veritabili, numai că la galerii care nu sînt considerate importante. Fiindcă, la rîndul lor, și galeriile au „cote”. Pictorul Ion Pacea va avea cota în creștere pe măsură ce tot mai multe tablouri ale sale vor circula din colecție în colecție, prin licitații în licitație.

Realitatea e așa cum o constatăm și n-are nici un sens să spunem că arta românească are merite care o situează în prim planul valorii dacă nu sîntem în sistem. În afara sistemului nu există decît creație regională și de interes local. Eu nu afirm că e bine astfel. Eu constat doar că așa stau treburile și că singura modalitate de a intra în Europa este... să intrăm în Europa. Pe porțile create de piața europeană, nu pe potecile inventate de fiecare artist. Cred că Galeriele particulare sînt singurele, în momentul de față, care pot stabili contacte fructuoase cu galerii din vest, care lucrează pentru constituirea colecțiilor și care favorizează accesul la casele de licitații mari. Aceasta însă e o altă poveste și anume relația nu de la individ la sistem ci de la sistem la sistem.

TUDOR OCTAVIAN ■

SPIONI PE BOLTA CEREASCĂ

Satelit de recunoaștere „Big Bird KH 11”

Cosmosul, spațiu pe care omenirea trebuie să-l folosească numai în scopuri pașnice, pentru realizarea de centrale solare, platforme pe care să se erceze produse în condiții de imponderabilitate sau care să constituie baze de cercetare ale planetelor, este folosit în scopuri de spionaj. Numeroși sateliți spioni sînt plasați pe diverse orbite, la altitudini mai mari sau mai mici, pentru care numai în S.U.A. lucrează peste 300 000 de persoane, iar în diverse țări occidentale în jur de 40 000, din care numai în Franța aproape 11 000. Aceste tipuri de aparate au scopuri diferite, fapt pentru care unii specialiști le-au împărțit în mai multe categorii. Sateliții de recunoaștere au drept scop obținerea de informații de pe terenuri ce nu sînt accesibile în alt mod. În general mai sînt numiți și de „defilare”, deoarece nu rămîn deasupra aceluiași punct al Pămîntului, ei fiind concepuți pentru supravegherea strategică și ca urmare sînt nevoiți să parcurgă traiectorii diferite, survolînd cît mai des posibil zonele de interes militar, pentru a detecta concentrări sau deplasări de trupe, desfășurări de forțe aeriene, instalații și baterii de rachete etc. Primii sateliți de recunoaștere foto au fost lansați în anul 1959, așa cum au fost cei din seria „Discover”, care nu au rezistat mai mult de o săptămînă pe orbită. După ei au apărut cei de tip „Samos” cu o durată de 45 zile. Din categoria sateliților de recunoaștere mai fac parte „Pushbroom Scanner”, „Big Bird”, în greutate de 11 tone, ce evoluează între 150 și 250 kilometri altitudine, cu o durată de funcționare de șase luni și care au o putere de detecție de 30–50 centimetri, precum și seria „Key Hole”, respectiv KH-11 și KH-9, plasați de americani în jur de 150 kilometri, cu o putere de observare de 2–3 metri. Datorită razelor infraroșii pe care le emit, ei pot înregistra noaptea un sistem de apărare bine ascuns; depozite bine camuflate și chiar un tanc într-o regiune complet împădurită. Noul program francez, numit „Helios”, evaluat la șase miliarde franci, prevede lansarea unui nou gen de satelit de recunoaștere, în colaborare cu Germania, care probabil va fi lansat în anii 1993–1994. El va avea posibilitatea să se „plimbe” la o altitudine între 500 și 800 kilometri, observînd zi și noapte Terra. În greutate de 2 200 kilograme, el va dispune de captatori optici, care însă nu vor putea „vedea” pe întineric sau cînd cerul este înnorat, și de „observatori” cu infraroșii. În ambele situații puterea lui de detecție este de 1–2 metri, datorită și unui te-

lescop optic cuplat la sistemul de recunoaștere, imaginea fiind realizată din 10 000 puncte. Un motor fusée și un rezervor de 300 kilograme cu combustibil îi vor permite un număr limitat de manevre. „Helios” va mătura o suprafață de teren de pînă la 20 kilometri pătrați, ceea ce este puțin dacă ne gîndim la „Spot” care acoperă suprafețe de 2–4 ori mai mari. Dar telescopul fiind orientabil, se va putea axa, la comandă, pe zonele cele mai „interesante” din punct de vedere al spionajului. Trecînd peste teritoriul francez, el va putea primi ordine în vederea modificării traiectoriei, iar deasupra centrului de recepție va „livra” automat totalitatea informațiilor culese, sub forma unui cod. Sateliții de cercetare electronică, numiți și „ferret” (nevastăică), localizează radarurile, spionează transmisiile efectuate prin sateliți, supraveghează experiențele cu rachete obținînd și informații telemetrice asupra acestora și observînd orice emisie de rază infraroșii, analizează reacțiile apărării antiaeriene adverse, de la altitudini de 300–400 kilometri. Alimentarea lor se face cu ajutorul unui mic reactor nuclear care asigură funcționarea complicatei aparaturii timp de cîteva luni de zile, după care, printr-o comandă, reactorul și combustibilul sînt aruncate pe o orbită la aproximativ 14 000 kilometri altitudine, unde urmează să se dezagre-

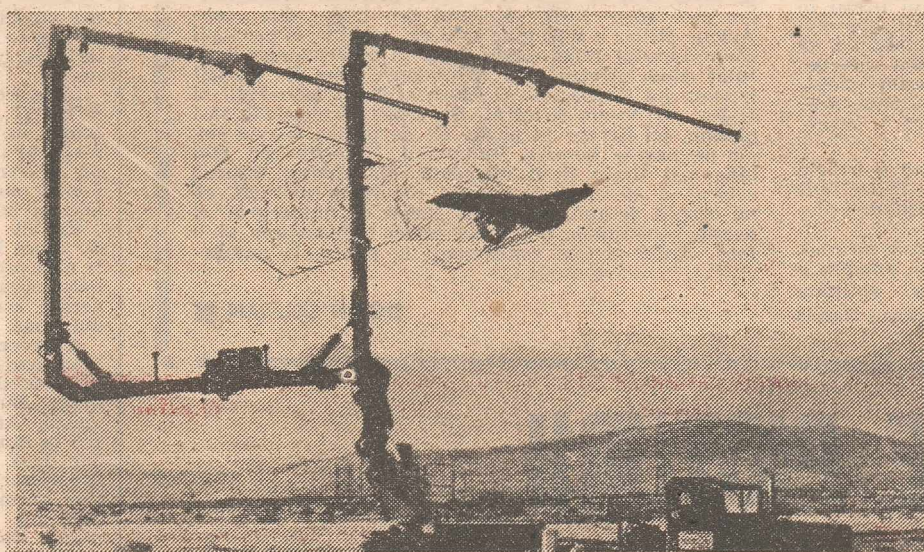
gheze după aproape 1 000 de ani, timp necesar dezagregării uraniului. Această categorie de spioni au ca exponenți în S.U.A. pe „Lasp-1” și „Landsat-1”, ce țin sub supraveghere întreaga noastră planetă, efectuînd 16 rotații în timp de 24 ore, dar care pot supraveghea și anumite zone, pe baza unei simple comenzi transmise de la sol. Filmele înregistrate sînt lansate automat la puncte fixe, cu ajutorul unor containere speciale. Tot din această categorie mai fac parte „Ferret-711” și „Quick Look”. Sateliții „de alarmă înaintată”, ca de exemplu cei plasați la 30 000 kilometri altitudine deasupra Oceanului Indian, sînt ca niște „gîște ale Capitolului”. Ei au drept scop detectarea unui eventual atac nuclear supraveghînd în permanență cîmpurile de rachete, dotate cu focoașe nucleare, ale părții adverse. Echipați cu detectoare de infraroșii, ei au o sensibilitate atît de mare încît pot identifica o rachetă la 30 de secunde de la ieșirea ei din depozit. Sateliții de detecție a exploziilor nucleare înregistrează cea mai mică lumină și cele mai mici explozii. Așa este satelitul american „Velas”, construit de firma „Lockheed” și care evoluează la 110 000 kilometri altitudine. Sateliții de supraveghere oceanică mătura, zi și noapte, suprafața mărilor și oceanelor, de la înălțimi cuprinse între 400 și 1 000 kilometri, cu o înclinație de 60 sau 80 grade. Ei au drept scop detectarea navelor de la suprafață și a submarinelor, cercetarea porturilor cu caracter militar și civil, precum și obținerea de date referitoare la caracteristicile acestora. La Colorado Springs, în S.U.A., se află săpătă în munte o groță în care este instalat unul din centrele de coordonare a acestor spioni, aflați pe bolta cerească. NASA mai preconizează crearea unei baze cosmice, în jurul anului 2000, pentru „satisfacerea unor nevoi militare”. De pe aeroportul Keflavik, din Islanda, pot fi lansate avioane de tip „Awacs” și „Sentry”, cu autonomie de 10 000 kilometri, ce au pe fuselaj plasată aparatură specială, și care pot identifica pînă la 300 ținte mișcătoare, pe o rază de 50 km, sau staționare pe Pămînt și în Cosmos. Părerea Pentagonului este că cu aproximativ 18 asemenea aparate poate fi spionată întreaga Europă. Sistemul „Aquila”, realizat de firma americană „Lockheed”, este un fel de avion redus, ce se lansează prin catapultare și este recuperat într-o... plasă. El poate depăși viteza de 200 kilometri pe oră și este capabil să spioneze o suprafață aflată la o distanță de 400 kilometri depărtare de bază. Depărtarea este limitată dato-

rită faptului că aparatul este controlat de pe sol, precum și de altitudinea la care zboară. Pentru navigație „Aquila” este dotată cu cele mai moderne aparate și cu un ordinator. Prin anii 1993–1994 va fi creat sistemul american Navstar, ce va supraveghea, prin aproximativ 16 sateliți, așezați în grupuri și plasați la peste 20 000 kilometri altitudine, deplasarea corpurilor plutitoare, tipul și viteza acestora, cu o eroare de zece metri. O altă categorie de sateliți spioni sînt cei ce interceptează comunicațiile dar care în același timp realizează cu ajutorul laserului legături militare la mari distanțe. O ultimă categorie sînt cei care au fost creați pentru cercetarea spațiului cosmic, identificarea celor „încomizi” și distrugerea acestora prin diverse metode. Acțiunea antisatelit este preluată de responsabili unor centre speciale, care vor putea dispune bruierea emisiilor efectuate de sateliți, lansarea unor sateliți de inspecție, orbirea unor sateliți cu raze laser emise de la sol, capturarea de sateliți spioni cu vehicule speciale, distrugerea sateliților cu rachete lansate de la sol sau cu ajutorul sateliților de interceptare ce lansează mici proiectile și atacă cu raze laser, ori aruncîndu-se asupra țintei cu o încărcătură explozivă. Uneori pe orbite îndepărtate evoluează sateliți „adormiți”, care devin activi și acționează pentru distrugerea celor identificați, pe baza unor comenzi transmise de la centru. Sateliții spioni la rîndul lor se vor putea apăra aruncînd „momeli” sau efectuînd automat diverse manevre.

Forțele aeriene americane sînt interesate în realizarea unor sateliți care să spioneze, dar care la nevoie să poată fi utilizați și pentru interceptare, ei urmînd să dispună de ghidaj prin infraroșii, dar avînd o încărcătură clasică de exploziv. Se mai studiază și realizarea de minisateliti capabili să producă distrugerii prin coliziune. În acest sens sînt studiate două tipuri, „General Dynamics” și „Vought Corporation”, respectiv „Scutul” și „Centaurul”. Ultimul are în centru un proiectil ce este lansat la o comandă dată prin radar sau infraroșii și care distruge orice obiect aflat în Cosmos prin impact. Lansarea sateliților urmează să se facă dintr-un „autobuz spațial” sau de un avion de vînătoare de la 33 000 metri altitudine. „Western Electric” împreună cu „Bell Laboratories” au realizat sistemul de interceptare „Nike-Zeus”, iar „Proiectul 347” încearcă să folosească pentru distrugerea sateliților spioni racheta „Thor” de tip Mc Donnell Douglas. După unele date în S.U.A. au fost alocate numai în perioada 1988–1991 aproximativ 26 miliarde de dolari în vederea realizării de sateliți spioni și de antisateliti, unul din ei urmînd a fi dotat cu lasere de o mare energie, așa numiți „laseri chimici și cu electroni liberi”.

În timpul conflictului din Golf o serie de sateliți au transmis fotografii la Washington și au interceptat convorbirile dintre comandanții irakieni ce erau recepționate la stațiile de ascultare americane din Oman, Turcia și Italia. Tot pentru ascultare au fost folosiți sateliții din seria „Signale Intelligence”, respectiv „Vortex” și „Magnum”, care evoluează deasupra Chinei și a Comunității Statelor Independente. Au mai fost folosite în acest conflict avioane T-14 Tomcats cu camere speciale cu infraroșii care detectau instalațiile și recepționau comunicațiile de-a lungul coastei, precum și satelitul „Lacrosse” care recepționa și retransmitea semnalele radar descoperite și făcea fotografii în orice condiții meteo sau pe timpul nopții.

AUREL DIANU

„Aquila” prins în plasă în momentul aterizării

După pătrunderea în Crimeea, în toamna anului 1941, Brigăzile 4 munte și 8 cavalerie române primesc misiunea să apere coasta de est a peninsulei în zona FEODOSIA. Nimic deosebit pînă în cea de-a doua decadă a lunii decembrie cînd marea a înghețat făcînd un adevărat pod de gheață gros de cîteva metri între Crimeea și Caucaz. În noaptea de 27/28 decembrie, Armata 44 sovietică, folosînd podul de gheață, debarcă cu 6 divizii de infanterie în zona orașului FEODOSIA.

Luate prin surprindere și depășite cu mulțime, cele două brigăzi românești se retrag pe un alinament din afara orașului, nereușind să evacueze nimic.

În oraș fusese organizat încă de la începutul operațiilor militare din Crimeea un spital de răniți deservit de personal medical român și civil în care în noaptea debarcării se aflau cîteva sute de răniți. Conform convențiilor internaționale, răniții au fost lăsați în spital cu personal medical, medicamente și hrană, urmînd ca partea sovietică să-i considere prizonieri de război și să le asigure, ca răniți, asistența medicală corespunzătoare.

Ce s-a petrecut însă este groaznic. A doua zi dimineața răniții au fost ținți în curtea spitalului — pe un ger de minus 30 de grade — ținși pe jos, după care

s-a turnat apă peste ei, transformîndu-l în blocuri de gheață.

Acest mod de comportare al armatei sovietice nu constituie un caz izolat. În luptele din septembrie 1941 din Stepa Nogaică, nu puține au fost cazurile cînd,

memorie o întîmplare povestită de generalul Eisenhower în lucrarea sa „CROISADE EN EUROPE” (pag. 528–529, ediția franceză).

„Vorbînd cu un general rus, am semnalat într-o zi problema grea care ni

KARAGANDA ȘI VORKUTHA — ZONELE MORȚII

Cu cine semnăm tratatul de bună vecinătate?

cine cădea prizonier — indiferent că era teafăr sau era rănit — era împușcat pe loc. A duce un prizonier rănit la ambulanță constituia ceva inimaginabil pentru ruși.

Acum, după 50 de ani, comemorarea acestui tragic eveniment (și nu au fost puține de felul acesta) îmi readuce în

s-a impus în cursul diferitelor perioade ale războiului, aceea de a avea grijă de un număr foarte mare de prizonieri germani. Ei aveau aceeași rație — am spus eu — ca și propriii noștri soldați. Profund mirat, generalul rus m-a întrebat: pentru ce ați făcut aceasta? Dar — am răspuns — mai întîi, conform terme-

nilor convenției de la Geneva, țara mea trebuie s-o facă. În al doilea rînd se aflau mii de prizonieri americani și englezi în Germania și eu n-am vrut să-i dau lui Hitler un pretext sau o scuză ca să trateze prizonierii noștri mai aspru decît cum o făceau. Din nou rușul a părut înmărmurit de atîdinea mea. Dar pentru ce — îmi spune el — erați îngrijorați de oameni pe care germanii îi făcuseră prizonieri? Ei s-au predat și... Decî lipsa de umanitarism era o caracteristică nu numai a soldatului rus ci și a comandanților ruși față de propriii lor soldați.

Cred că în această direcție ne-ar putea spune multe supraviețuitorii din zonele morții — KARAGANDA ȘI VORKUTHA unde, fiind siliți să muncească în exploatarea miniere, și-au pierdut viața zeci de mii de prizonieri români și populația din Basarabia, Bucovina și Herța, dusă în gulagurile de acolo.

Doamne, cînd vom avea curajul să le spunem pe toate, să ridicăm cîte o trolă acolo unde s-au jertfit în luptă sau au fost uciși de comisarilor roșii, ostașii noștri? Curaj, prieteni și camarazi de război! Să-le facem cunoscute, ca să nu se mai repete.

Col. (r) MARIN POPESCU

Către Redacția revistei „Flacăra” Stimate Domnule redactor șef,

Fiind atacat de ziarul „Opinia”, care apare la Buzău, am trimis d-lui redactor șef, Corneliiu Ștefan un răspuns, în virtutea dreptului la replică. După mai multe tergiversări, răspunsul meu s-a publicat, dar însoțit de noi atacuri la adresa mea. După cum era și firesc, am trimis din nou un răspuns care însă n-a mai văzut lumina tiparului. Consider că dl. Corneliiu Ștefan, care a transformat „Opinia” într-un ziar al răzbnării personale, eschivându-se de la acordarea unui drept la replică a înălcat, încă o dată normele legislației gazetărești. Cu stimă. (Dan Stroe).

Lăsați copiii cu ce le-a dat Ceaușescu!

Așa cum merge „gîndirea” politică și economică în problema copiilor și tinerilor, ca și cum s-ar pregăti prin ei viitoarea generație de handicapați (poate doar așa să focalizăm ajutoarele străinătății), mai că-ți vine să dai dreptate celor care fac tot mai dese referiri la trecutul ceaușist. Domnilor care vă tot bațeti în piept cu mandatul poporului, care ați mărșăluit sub steagul liberalizării și indexării, oare chiar n-ați auzit că mamele cu mai mulți copii

aprend luminări de sufletul Mortului care, în nemernicia lui, tot s-a gîndit la ele și le-a dat un ajutor de 400 de lei? Iată ce ne scrie doamna Rita Ilie (Craiova, cartier G. Enescu, bl. C-1 a ap. 17, Craiova): „Am 3 fete, în vîrstă de 20,17 și 15 ani; au învățat și învață foarte bine și de aceea mă doare în suflet că nu le pot lăsa să dea examen la facultate, deoarece cu greu le mai putem asigura și mîncarea, nemai-vorbînd de îmbrăcăminte și încălțăminte. Nu știu acum cine ne mai minte: ni s-a spus că toți copiii care nu mai primesc alocație ori să primească niște bani de la școală. Doar de două ori li s-au dat acești bani. Fetei celei mici, care este la profesională, i s-a spus că n-o să mai primească bursă; mai mult, că o să plătim și școlarizarea. Pensia pentru mamele cu mai mulți copii (pe care a dat-o domnul Ceaușescu) nu era nici atunci de ajuns, dar acum! Nu s-a mai îndurat nimeni, cu toate că orice pensie, ajutor social s-a mărit. La aceasta nu a mai umblat nimeni, nu vrea nimeni să-și facă milă de noi.”

Și dacă singura înțelepciune cu care ne-am ales după revoluție e că se poate și mai rău și dacă mamele cele atît de disperate „și revolute înainte de 1989” au ajuns acum să spună „domnul Ceaușescu”, atunci, iertați-mă, domnilor aleși, ascundeți-vă mandatul sau dați-i o altă destinație!

Domnule redactor șef,

Subsemnatul Octavian Chiulescu, din Răcari, referitor la articolul intitulat „Escroci cîndidează cu fruntea sus” din

pagina „Aveți dreptul! Aveți dreptate?” a revistei FLACĂRA nr. 4/29.I — 04. II 1992, precizez următoarele:

1. Nu am fost și nici nu sînt asociat al firmei „La motanul negru” așa cum reiese din contractul de asociere al asociaților acestei firme, înregistrat cu nr. 1339 la Notariatul de stat local și cu nr.

586/5.06.1991 la Registrul Comerțului de pe lîngă Camera de Comerț a jud. Dimbovița.

2. Nu sînt salariat al Gărzii Financiare, ci al D.G.F.P. Dimbovița;

3. Anumite sesizări au fost făcute și presei locale, dar din documentele existente se infirmă toate acuzațiile. (Octavian Chiulescu).

La telefoane nu merge firul, dar merge șpaga

Din sectorul 6 am primit din partea unui număr de 26 de cetățeni un apel disperat, ca toate apelurile. Nu e vorba de un apel telefonic, pentru că dinșii, deși sînt abo-

nați, au pierdut această deprindere de cînd aparatul telefonic nu le mai servește decît la decor. Și e atît de inutil acest element de decor care stă mut din aprilie, încît mulți ar da cu el de pămînt. Se tem totuși s-o facă: cine știe ce despăgubiri li se vor cere? Și așa achită, pe lîngă abonament, diverse sume de zeci și sute de lei, ba chiar majorări și adîtionale, în ciuda faptului că

aparatele lor telefonice sînt moarte de 9 luni. Pierzîndu-și deci deprinderea de a face apeluri telefonice, dinșii au început să exerseze cu perseverență tehnica apelurilor scrise: sesizări, jalbe, memorii, la care li s-a răspuns invariabil că este vorba de o întreprindere a cablului subteran. Dacă-i așa, se întrebă abonații, cum se face că lucrătorii de la telefoane își tot fac de lucru pe străzi și, în schimbul unei sume în lei sau dolari, reușesc să repună în funcțiune posturi telefonice aruncate aceluiași intrerupt cablu subteran? Alo, ROM-COMTELEFON, mai sințeti pe fir?

Concursul nostru „Aflați cine-i criminalul”

În numărul trecut am anunțat lista cîștigătorilor și a premiilor obținute.

te în urma tragerii la sorți. Astăzi publicăm lista celorlalți concurenți care au dat răspunsuri exacte și care vor primi un abonament gratuit la FLACĂRA, începînd cu luna februarie și pînă la sfîrșitul anului 1992:

1. Hoffman Adriana Felicia, strada Cișeșilor nr. 13, Suceava.
2. Tudorancea Ana, strada Nada Florilor nr. 2, bloc 2, scara 3, apartament 122, sector 2, București.
3. Ghecioff Maria, strada Brazda lui Novac, bloc G4, scara 1, apartament 13, 1100 Craiova, jud. Dolj.
4. Crinu Horia, comuna Corbi, cod 0469 Stănești, jud. Argeș.
5. Aldea Gheorghe, satul Cîrjari, comuna Vîlcănești, cod 2082, jud. Prahova.
6. Kiraly Beatrice, strada Poștei nr. 6, bloc 6, scara IV, apartament 77, cod 5450, Onești, jud. Bacău.

ÎN CURÎND UN NOU CONCURS FLACĂRA!

POSTA REDACȚIEI

Cornelia Carnesiș — com. Săvirșin nr. 336, jud. Arad: În răspunsul primit de la Ministerul Muncii și Ocrotirilor Sociale, ni se precizează că, în conformitate cu prevederile art. 39 din L. 3/1977, pensia de urmaș se acordă soției în condițiile în care soțul decedat era pensionar sau îndeplinea condițiile pentru obținerea unei pensii. Din scrisoarea dv. nu reiese vîrstă avută la deces a soțului dv., astfel că nu se poate stabili dacă îndeplinea sau nu condițiile pentru obținerea unei pensii, de aceea este necesar să reveniți cu precizări.

Constanța Tănase — Galați, str. Mărășești, nr. 10: Programările pentru tratamentul Cojocaru nu se mai fac prin intermediul nostru. Încercați să-l contactați pe dl. Cojocaru la tel. 17.09.56.

Zaharia Bălan — com. Pojorîta, jud. Suceava: Sediu A.P.C.A. este chiar în locuința domnului inginer Ștefan Chișescu din strada Banu Manta, nr. 1 bl. B-1.

Ștefan Bujor — com. Tanacu, jud. Vaslui: Pînă acum, dl. comandant al unității militare cu pricina a dat dovadă de receptivitate la toate apelurile noastre. Sperăm s-o facă și de data aceasta.

ELENA GRECESCU

Condiția succesului în economia de piață

Dynatek SRL exportă software în America

Undeva la sud de Los Angeles, într-un orașel numit Corona, se află sediul unei firme specializate în proiectarea și execuția circuitelor imprimate, firmă condusă de doi români, Petre Mantu și Cristian Rada și al cărei președinte este Kathrene Smith. Povestea societății Dynamic Technical Resources, pe scurt, Dynatek SRL, începe în perioada februarie-aprilie 1990, cînd un bun prieten al celor doi rămași în Lumea Nouă în anii '70, Vladimir Roșca, le face o vizită. După ce, din cauza evenimentelor din țară, aproape că este pe punctul de a cere azil politic, el va studia împreună cu Petre și Cristian, posibilitatea înființării unei firme române-americeane. Va trece mai bine de un an pînă cînd sprijinul, să-i spunem logistic, al celor din diaspora, să se întîlnească, în timpul unui seminar la ITC, cu partenerii de multă vreme căutați, care să le ofere un sediu în cadrul unui contract de asociere. La ora aceea și din păcate și acum, obținerea unui spațiu costă foarte mulți bani și uneori ești nevoit să renunți și la niște principii la care ții cu siguranță. Deci, din septembrie 1991, cînd a fost înregistrată, Dynatek SRL are prin IPA București (director, dnii Lazăr, Apostol și Vilcov) un asociat și un partener de care este foarte multumită, precum și o adresă: Calca Floreasca 167 bis, Dynatek înseamnă astăzi, la circa șase luni de la înființare, o investiție, să-i spunem americană, de 75 000 de dolari, mai precis 16 computere însoțite de pachete importante de programe sub licență și o echipă română de mina intii, din cinci

departamente, între care cel de software a pornit ca din pușcă, avînd deja zeci de comenzi de proiectare primite de dincolo de ocean. Amănunte despre Dynatek SRL și începutul ei în forță, aflăm de la Vladimir Roșca, director general și Grigore Precupețu, director al departamentului software:

FLACĂRA: Domnule Roșca, ați fost pe punctul de a rămîne în S.U.A., ca după aceea, să reușiți să convingeți doi români să investească o sumă importantă, într-o țară, este drept, a inimii lor, dar nu și atrăgătoare dacă ne gîndim la perioada pe care o traversează...

VLADIMIR ROȘCA: Sînt inginer geofizician, profesie care mi-a îngăduit să cunosc în amănunt atîtea zone din țară și să am satisfacții extraordinare. Petre Mantu și Cristian Rada pur și simplu nu și-au uitat locul unde s-au născut și în bună parte s-au format. Au investit și am putut porni această firmă. Firește, trebuia să alegem și o echipă excelentă, ceea ce nu a fost foarte greu: bogăția noastră nr. 1 este factorul uman și din nefericire, continuăm să pierdem printre degete oameni de o calitate remarcabilă.

F.: Nu am întîlnit în prospectul care prezintă pe Dynatek SRL cuvintele import-export sau comerț. Cum ne puteți explica absența lor?

GRIGORE PRECUPETU: Comerțul nu este obiectivul nostru nr. 1. Dorim să vindem

produsele pe care noi le concepem. Exportăm inteligență românească, firește noi oameni, ci produse ale minții lor, produse care conțin foarte multă creativitate, de exemplu programe pentru calculatoare. Avem oameni extrem de creativi, unii dintre ei au îngropat înainte mii și mii de idei, între care, multe și foarte bune programe. Acești oameni ca și cei tineri, absolvenți de facultate, trebuie puși într-o atmosferă cît mai favorabilă și informați „la singe”. Ceea ce am făcut la firmă în cîteva luni nu am realizat altădată în ani de zile. Fiecare softier are calculatorul lui, documentația lui de ultimă oră primită din America și se poate afirma cît îi stă în putere.

F.: Cum funcționează piața americană de software?

G. P.: Este o concurență aprigă, dar dacă ai cîteva minți și noi le avem, lucrurile se mai simplifică. Partenerul american ne-a cerut pentru a ne testa, un program pentru optimizarea trasului unui plotter. Răspunsul nostru a fost extrem de apreciat și de atunci nu ne plîngem de comenzi. Grijă este acum legată de mărirea echipei de software; următorii angajați trebuie să fie buni profesioniști, tineri și să aibă și calitățile morale pentru a lucra într-o firmă particulară. Putem aduce o companie puternică de software în această parte a Europei.

F.: Credem că sînt mulți specialiști care ar dori să știe relațiile umane, atmosfera care guvernează echipa de la Dynatek SRL?

V. R.: Am creat condiții de muncă, program și salarii foarte bune. Nu avem conică de prezentă sau program fix, dar se lucrează într-un ritm infernal și în același timp, cu o mare plăcere. Bătaia este lungă și nu vom renunța la standardele noastre foarte ridicate, inclusiv în special în privința atitudinii față de parteneri.

F.: V-ați gîndit și la piața din țară?

V. R.: Pe piața de aici se fură încă programe. Nu ne propunem deocamdată programe de uz general. Avem specialiști în proiectare asistată în mecanică, circuite imprimate, geologie, geodezie, AUTOCAD, cu care putem desfășura proiecte mari. Am început colaborări importante cu Societatea de Prospecțiuni, Quartz S.A., din Baia-Mare, IPA etc. Împreună proiectăm programe pe care le vom vinde în țară sau în afară. Dynatek SRL oferă și instruire în domeniul utilizării tehnicii de calcul. Organizăm cursuri de instruire pe calculatoare de ultimul tip și avem dreptul să eliberăm și certificate. De altfel, efortul de instruire ar trebui să fie prioritar la noi în țară. Partenerilor români le punem la dispoziție servicii complete: proiectare de programe, furnizarea de echipamente necesare rezolvării unei probleme ca și instruirea necesară.

F.: Intenționați să atrageți și alte investiții americane?

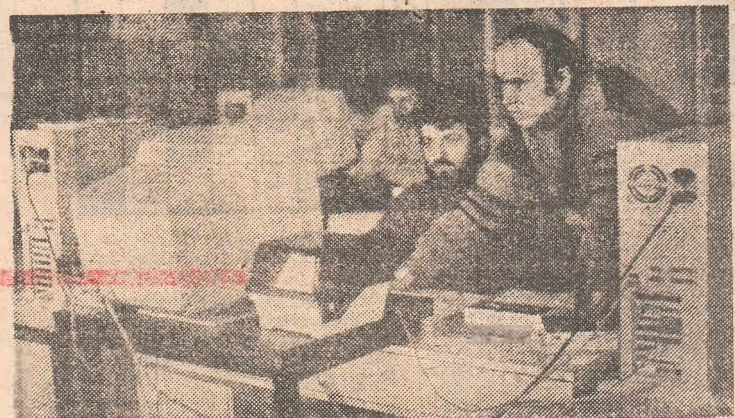
V. R.: Există interes în S.U.A. pentru a monta aici, împreună cu IPA o linie de fabricație a circuitelor imprimate și o alta de reparat discuri

magnetice, discuri Winchester. Americanii sînt obișnuiți să lucreze foarte rapid și schimb valutar ar trebui să se facă în aceeași zi, ceea ce la noi nu este cazul. Pe de altă parte, cererea de circuite imprimate sau de software în acest domeniu nu este mare în țară. Noi dorim să avem specialiști pregătiți pentru vremea cînd va fi semnificativă, iar pînă atunci vom vinde programe și circuite imprimate în alte țări.

F.: Cîteva gînduri despre concurență?

G. P.: Concurenți sînt, dar nu de calibrul mare. Îi invităm pe aceștia ca și pe posibili colaboratori să realizeze cu noi anumite proiecte pe linie de software, de exemplu. Ei se vor transforma cît de curînd în concurenții de care avem mare nevoie. Cei care doresc să pătrundă pe piața americană se pot folosi de această fereastră prin care noi vindem acolo. Desigur, afacerile sînt afaceri, dar noi vrem să se afirme cît mai mulți, fiecare după puterile lui.

MIHAI SANDOIU

TOTUL DESPRE CLANUL EWING (VI)

Victoria Principal — tulburătoarea divă a peliculei

Dintre toți protagoniștii-vedetă ai serialului „Dallas”, Victoria Principal s-a detașat clar, într-o manieră oarecum surprinzătoare: a fost cea mai mulțumită de rolul oferit de producători, cei care au distribuit-o ca interpretă a gingasei Pamela, soția lui Bobby Ewing. Până la vîrsta la care a început aceste filmări (31 de ani), Victoria nu visase să atingă amplitudinea „înălțimi” ale celebrității. Cu toate acestea, Victoria Principal s-ar fi putut considera deja pe deplin consacrată seranului cinematografic. La vîrsta de 20 de ani evoluase alături de marele Paul Newman în rolul unei metrese mexicane în filmul „Judge Roy Bean”. A urmat imediat un alt rol de rezistență în compania altor doi actori recunoscuți: Kris Kristofferson și Jean-Michel Vincent în lung metrajul artistic „Vigilante Force”. Majoritatea actorilor de televiziune au considerat totdeauna cinematografia drept „cercetare superioră”, tînta lor supremă, semn categoric al propriei lor desăvîrșiri profesionale. Tocmai din acest considerent, accentul Victoriei Principal de a se dedica total serialului „Dallas”, cedînd în chip neastentat micului ecran, a stîrnit mici controverse. Să fi fost alegerea respectivă un pas înanoi? „Nicidecum — se explică Victoria. Nimeni nu-mi va putea oferi ceva comparabil cu rolul Pamelei din „Dallas”! „Dallas” și Pamela mi-au împlinit cariera. Grație acestora pot spune că mi-am găsit calea proprie, că m-am

restabilit și mi-am recăpătat încrederea în mine. Nu mă mai paște pericolul derivei, ca altădată!” Victoria rememorează pasaje din viața ei artistică de dinainte de 1975, moment cînd a părăsit cine-

matografia pentru a sui rapid treptele către o nouă identitate: „Dacă stau să mă gîndesc bine, mi-e aproape rușine să realizez că am intrat în viața cinematografică mult prea tîrziu, cu totul nepregătită în a înțelege roluri importante. La 21 de ani, cînd am fost inițiată în meserie, nu eram mînată decît de teribilism și entuziasm. Chiar și la începutul filmărilor din „Dallas”, 10 ani mai tîrziu, mi-am dat seama cîte mai am de-nvățat...”

Victoria a încercat să-și susțină în permanență reflexele propriei personalități.

Discreția sa bine știută a făcut ca în timp ea să devină o confidentă recunoscută a multor celebrități din lumea filmului. Veșnica ei dorință de afirmare a condus-o adesea spre ciudătenii și excentricități. Spre exemplu, cu mulți ani în urmă ea a acceptat să devină pilot de formula 2, rînd cu nu mai puțin de 260 km/h! Vorbind despre acei ani, Victoria adaugă: „Aveam în permanență dorința de a ieși în evidență, de a face ceva cu totul special. Îmi repugna ideea conservatoare a majorității cu privire la faptul că femeia e bine să se mărite la timp, să facă copii și să se înghete la gospodărie pînă spre sfîrșitul zilelor. Eu una am căutat fericirea în felul meu propriu. Am vrut totdeauna să fiu Victoria Principal, nu altcineva!”

Spiritul său de independen-

ță a găsit teren fertil în „Dallas”. Probabil că și acest amănunt a cîntărit în favoarea reușitei depline a serialului. Victoria adaugă: „Producătorii mi-au dat mină liberă în interpretarea rolului Pamelei.

Cu toate astea, scenariul a rămas ca punct cheie. Chiar dacă e mai greu de intuit, caracterul Pamelei s-a dovedit al naibii de complicat. Ar fi fost imposibil să poți spune că există vreo acțiune născută pentru acest rol. Eu am ținut mult la Pamela; am reușit de multe ori s-o cunosc în detaliu, să mă împac și chiar să mă confund cu ea.”

Fapt oarecum ciudat, o parte din telespectatorii atinși de „sindromul Dallas” i-au reproșat Pamelei amănunte neașteptate. Unii au fost de părere că Pam ar fi fost în totală neconsonanță cu ceilalți membri ai clanului Ewing, fiind prea bună, prea elegantă și rafinată în comparație cu celelalte personaje, mult mai agresive și pasionale. Și totuși, ce cuplu a reușit să nască alături de Patrick Duffy!

Viața sa particulară a fost și ea nu mai puțin controversată. Mulți fani proprii au acceptat cu greu ideea că Victoria a pozat o perioadă pentru revista „Play Boy”, devenind la un moment dat simbol al sexului hollywoodian. Legăturile ei amoroase au vizat pe unul din foștii ași ai fotbalului, Lance Rentzel, sau celebrități americane precum Desi Arnez Jr. sau Bernie Cornfield. Cu toate acestea, Victoria Principal a reușit să pășească mai departe, devenind astăzi o femeie sigură de sine, care știe să precumpănească cu discernămint în mai toate privințele. În perioada începuturilor din „Dallas” a acceptat

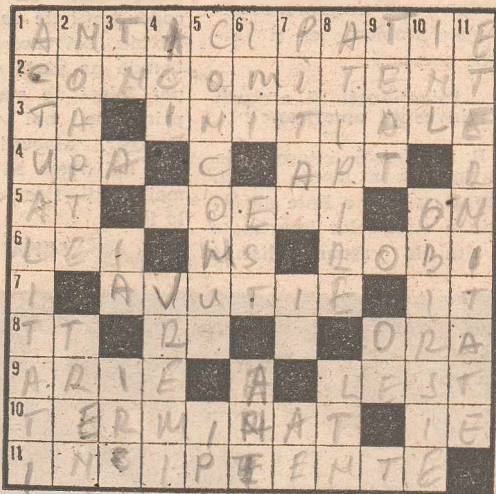
căsătoria cu Christopher Skinner, un bărbat scriitor și gant, așa cum și-a visat din tinerețe. Nici în acest caz n-au existat prejudecăți. Faptul că acesta este cu 10 ani mai tînăr n-o deranjează cu nimic pe Victoria. „E un exemplu de mentalitate modernă — schițează ea un soi de justificare. A venit vremea în care vor urma multe asemenea căsnicii.”

Victoria se simte fericită și norocoasă; și-a împlinit cariera și e alături de un soț gata oricînd să stîrnească invidie între doamne. Gîngășă și surizătoare, Victoria conchide: „Cînd revăd „Dallas”, încerc un sentiment de emoție extraordinară. A fost o muncă plină de dăruire. Mă retranspun dintr-o dată, din nou, în pielea Pamelei și retrăiesc totul cu aceeași intensitate.”

— În numărul viitor, „Charlene Tilton — insuportabila nimfă a micului ecran”.

Documentare și prezentare
CRISTIAN PAVEL

O, TEMPORA...

ORIZONTAL: 1) Devansare în timp. 2) În același timp. 3) Evocată la sfîrșit! — De la începuturi (fem.). 4) Perioada „Cei cinci hegemoni” din istoria Chinei antice — Capabil. 5) Acute! — A înceta să mai existe — Oana Niculescu. 6) Devalorizată pe zi ce trece — Prins din urmă! — Scavii „evului mediu”. 7) Bani albi pentru zile negre... — Ieșite... din mitologie! 8) Trecut pe margini! — 4 și 5 februarie! — Ceas. 9) Supra-

față — Balast. 10) Sfîrșit — Început de ieri! 11) Afla-te la început.

VERTICAL: 1) Evenimente la ordinea zilei. 2) Timpul cuprins între apusul și răsăritul soarelui — Are mersul schimbat în fiecare an. 3) Extreme în teren! — Din ziar! — Coadă de costică! 4) În acest loc — Timpuri. 5) Tot timpul — Ioana Predescu. 6) După mie — Punctul cardinal de unde începe să

se facă ziua — Perioade de timp! — Puțin acrisit! 8) Adormire pentru scurt timp — Simbol literal pentru „longon”. 9) Neam din Apulia antică —

Osie! 10) Înlocuit de la început! — Origine. 11) Timp nelimitat.

Dicționar: UPA, LTN, TEAT. MIHAI ZGUBEA

Dezlegarea careurilor anterioare

IN LUMEA LITERELOR: Caiet; Liric; Ibidem; De; U; Teu; Lexicon; Ac; Pamflete; Tema; O; En; I; Editori; Zof; An; Ra; Rebo; Proza; Sin; R; O; Ratat; Tom; El; Roman; Re; Tipărituri.

CON BRIO: Calorifer; C; Alibi; Umeri; Robi; Zgomot; Ceclate; A; Cureau; Ridat; It; Indivizi; Ris; Ua; Ii; E; Cumpătat; C; Uneori; Apus; Reali; Etuva; I; Dienecefal.

Bagaj „volatilizat”

Ne-a vizitat la redacție doamna Nicoleta Gheoracopol care, venind de la Roma, a ținut să ne salute în virtutea unei mai vechi amicitii față de redacția noastră. Dar bucuria revederii i-a fost umbrită de un eveniment neplăcut: bagajul pur și simplu i s-a volatilizat și nu i se mai dă

de urmă. Reclamațiile sale din 28 ianuarie pînă astăzi au rămas fără n-ici un rezultat. Funcționarii companiei TAROM dau neputincioși din umeri și nu văd nici o ieșire din această situație. Dacă ar fi un caz izolat, mai treacă-meargă. Dar în fiecare zi la zborurile asigurate de TAROM se înregistrează astfel de întimplări nedorite. Cum ar putea fi preîntîmpinate? Dacă ar zbura și alții de la această companie.

PUBLICATIILE Flacăra

Societate comercială înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului București sub nr. J 40/5888/1991 din 4.07.1991

Adresa: București, sectorul 1, Piața Presei Libere nr. 1, cod. 71 341. **Telefoane:** 17.60.10, 17.60.20 (cu interioarele de mai jos)

Cont (lei) — 40.72.30.110.496, BCR, sector 1, București
Cont (dolari) — 47 03.326.350-6 BRCE

Director general:

Flacăra

Redactor șef:
Ion D. Goia

REDACȚIA: Petre Barbu, Valeria Dorneanu, Mihail Gălățanu, Elena Ghera, Dorin Gherghinescu, Elena Grecescu, Eugen Mihaescu, Alexandru Mihailă, Gig Moțoiu, Roxana Paicu-Manolescu, Cristian Pavel, Dorin Sălăjan.

Telefoane: 2002 — secretariat director, 2558 — redactor șef, 1700 — eveniment, 2600 — drep-turile omului, 2559 — cultură, 2528 — fotoreportaj.

REBUS

Redactor șef:
Alexandru Păsărin

REDACȚIA: Aurel Ștefan Alexandrescu, Adrian Mitu, Tudor Octavian, Bogdan Vlad, Mihai Zgubea.

Telefoane: 2036 (redactor șef), 1457 (redacție).

Liviu Timbus, Liana Tatos

Director economic
Nicolae Botin

■ **FINANCIAR, JURIDIC (2143):** Gabriela Ionescu, Corneliu Olteanu.

■ **TEHNIC (2123, 1453, 2072):** Maria Bărbulescu, Alexandru Benga, Liliana Crețu, Pompiliu Dumitrescu, Anton Ene-Filip, Mihaela Morosanu, Gabriela Nicolescu, Sevghin Omer, Smaranda Petrea, Adrian Petrescu, Mircea Popp, Dan Mircea Popa, Simona Simzianu, Cornel Sferiatu, Angela Ștefănescu, Eugenia Vasile

■ **PUBLIC RELATION (2634):** Mihai Săndoiu

■ **DIFUZARE:** Manuela Vasiliu, Laurentiu Pop, Mircea Octavian Popp, tel. 17 48 91

■ **FAX — 17.48.91**

Cititorii din străinătate se pot abona prin ROMPRESFILATELIA, sectorul export-import presă P.O. Box. 12 — 201, telex 10 876 PRSFIR București, Calea Grivițel nr. 64-66, sau direct la redacție.

■ **Tiparul:** Imprimeria CORESI București